

his habendis processibus censuras et poenas ipsas, etiam iteratis vicibus, servatâ formâ Concilii Tridentini, aggravando, invocato ad hoc, si opus fuerit, brachii secularis auxilio.

Derogatio contrarium.

§ 12. Non obstantibus praemissis, ac quibusvis apostolicis, necnon in synodalibus, provincialibusque et universalibus conciliis editis, specialibus vel generalibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon singulorum monasteriorum, ac singularum ecclesiarum praefatarum, etiam iuramento etc. roboratis, statutis, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis illorumque abbatibus, commendatariis, capitulis et canonicis, aliisque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis et irritantibus vel aliis decretis, in genere vel in specie, aut aliâs quomodolibet concessis; quibus omnibus, etiamsi de illis, etc., eorum tenores, etc., latissime hac vice dumtaxat specialiter et expresse motu pari derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque; cum clausulis opportunis;

Fiat, Motu proprio M.

Papae subscriptio.
Clauulae facultativae

§ 13. Et cum absolute a censuris ad effectum, etc.; et quod singularum litterarum, seu decretorum, aliarumve scripturarum praedecessorum praedictorum tenores, praemissis tamen minime contrarii, habeantur pro expressis, vel in toto vel in parte exprimi possint, et de perpetuis approbatione, confirmatione, roboris adiectione, defectuum suppletionem, decreto, derogatione, aliisque praemissis latissime extendendis;

Sola signatura sufficit.

§ 14. Et quod pro praemissorum omnium et singularum etiam denominatione, qualibet nuncupatione, invocatione annexorum, aliorumque necessariorum maior et verior specificatio et expressio fieri possit in litteris, seu, si videbitur, sola praesentium signatura sufficiat, et ubique fidem

faciat in iudicio et extra, regulâ quacunque contrariâ non obstante;

§ 15. Cum decreto, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu ipsius vicarii subscriptis, et sigillo eiusdem vicarii vel personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus ubique in iudicio et extra illud fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae;

Fides adhibeatur transumptis.

§ 16. Et cum alio decreto, quod quaecunque ecclesiae tam seculares quam cuiusvis Ordinis regulares, aut capitula, conventus vel collegia, quibus aliqua ex beneficiis sive ecclesiis in praefatâ taxâ comprehensis, praeviâ eorum suppressione, unita, seu eorum fructus, etc., etiam pro erectione canonicatum et praebendarum vel novorum titulorum beneficiorum seu assignatione quotidianarum distributionum, applicati fuerunt, vel imposterum uniri vel applicari contigerit, ad taxae contributionem et solutionem seminario huiusmodi faciendam teneantur, et ad id per vicarium praefatum omnibus iuris et facti remediis cogi et compelli possint ed debeant.

Regulares et alii obtinentes huiusmodi beneficia unita, ad taxam illorum teneantur.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, vi kalendas septembris MDCXXIX, anno VII.

Fiat M.

Dat. die 26 augusti 1629, pontif. anno VII.

CCCXLIV.

Suppressio monasterii S. Salvatoris maioris et prioratum ab eo dependentium.

Urbanus Episcopus,
servus servorum Dei,
ad perpetuam rei memoriam.

Singulari diligentia et exactissimâ curâ, qua super gregem nobis a Domino com-

Prooemium.

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

missum assiduos nos invigilare convenit, satis comperimus, quantum ex monasteriis aliisque regularibus locis pie institutis et recte administratis in Ecclesiâ Dei splendoris atque utilitatis oriatur, quantum quoque regularis disciplinae relaxatio perfectioni evangelicae, quam Christus Dominus noster a suis ministris et domestico quasi eius obsequio adscriptis exacte requirit, adversetur, atque charitatis fervorem extenuet, virtutisque robur ac studium adimat; perindeque restitutioni pristinae disciplinae regularis, quando collapsa est, solertius atque vigilantius intendimus: sed ubi pertinacia durius perseverat, et regularis vita inaniter et oretenus tantum iactatur, substantialiter autem non satis observatur, certaue in melius reformationis spes iam nulla aut modica expectatur, pro potestate nobis a Domino traditâ, regulares ipsos a monasteriis et locis, ubi segnius atque ignavius otiosi torpescunt, merito removemus, novos operarios in agrum Domini destinamus, ac postremo, pro pastoralis officii nostri sollicitudine, ad hoc ut adolescentium (quorum proba incholes et voluntas semper afficiat eos ecclesiasticis ministeriis sedulo perpetuo inservituros) recte instituatur aetas, et a teneris annis ad pietatem et religionem informetur, attentius providemus, aliisque desuper disponimus et ordinamus, prout rerum, personarum et temporum qualitibus debite pensatis, conspicimus in Domino salubriter expedire.

Paulus V Alexander Montalto commisit reformationem monasterii sancti Salvatoris Maioris.

§ 1. Sane, cum aliâs bonae memoriae Alexander episcopus Albanensis sanctae Romanae Ecclesiae cardinalis Montalto nuncupatus felicitis recordationis Paulo Papae V praedecessori nostro exposuisset, quod regularis disciplinae observantia in

1 Edit. Main. legit ad (n. r.).

2 Forsan legendum proindeque (n. r.).

3 Verbum afficiat non aptum videtur; puto legendum spem afferat loco semper afficiat (n. r.).

monasterio S. Salvatoris Maioris nuncupati Ordinis sancti Benedicti, monasterio B. Mariae Farfensis eiusdem Ordinis nullius dioecesis in districtu Urbis perpetuo canonice unito (quae praefatus Alexander episcopus et cardinalis in commendam, ad sui vitam, ex concessione et dispensatione apostolicâ tunc obtinere asseruit), necnon S. Victoriae eiusdem S. Victoriae, et S. Petri de Farcis, ac eiusdem B. Mariae, aliâs S. Laurentii de Rotellis, necnon S. Angeli de Montelparo, et eiusdem S. Mariae Cillanae de Monte, novem locorum seu oppidorum, similiter nullius, seu Firmanae ac Montisalti respective dioecesium, prioratibus conventualibus eiusdem Ordinis, a primodicto monasterio dependentibus, iam dudum collapsa erat, idem Paulus praedecessor praedicto Alexandro episcopo et cardinali dilectos filios monachos primodicti monasterii ac prioratum huiusmodi vulgo *Berrettanti* a Bireti de Laonensi nuncupatos, vitam laxiorem et liberiores ac a statu monachali admodum alienam tunc agentes, reformandi licentiam et facultatem concessit, eidemque Alexandro episcopo et cardinali, ut eisdem monachis, qui reformationem huiusmodi amplecti recusarent, postquam illis ex eorumdem prioratum redditibus de congrua sustentatione providisset, in propriis domibus, habitu tamen regulari secreto retento, sub Ordinarii loci obedientia degendi etiam licentiam concedere posset, indulsit.

§ 2. Et subinde (per dictum Paulum praedecessorem accepto, quod nonnulli ex praedictis monachis reformationem ipsam subire nolentes, datâ eis in vim praedicti indulti extra monasterium S. Salvatoris et prioratus huiusmodi commorandi licentiâ, in domos suas, seu in seculum

Ac deinde Communitatem Casertensem.

1 Vix aut ne vix quidem in praemissis novem loca numerare valeo (n. r.).

2 Edit. Main. legit dioecesis (n. r.).

se receperant, plures¹ vero eandem reformationem susceperant, et, ut ex ipsa reformatione sperati fructus percipi possent, operae² pretium et valde expediens fore noscebatur, ut monasterium S. Salvatoris et prioratus huiusmodi Congregationi Cassinensi aggregarentur) idem Paulus praedecessor motu suo proprio tam monasterium S. Salvatoris quam prioratus huiusmodi, cum suis respective membris, bonis, iurisdictionibus, proprietatibus, annexis, pertinentiis et dependentiis quibuscumque, dictae Congregationi, per eam, illiusque praesidentem et superiores tunc et pro tempore existentes, iuxta illius mores, consuetudines et instituta regularia, regenda, gubernanda et administranda ac reformanda (titulo tamen et denominatione abbatis monasterii Farfensis, illiusque dignitate, mensa, aedibus abbatialibus, ac quorumcumque beneficiorum ecclesiasticorum collatione, iurisdictionibus, bonis, proprietatibus, fructibus, decimis, et aliis quibuscumque rebus ad mensam abbatialem Farfensem huiusmodi quomodolibet spectantibus, praefato Alexandro episcopo et cardinali ac pro tempore existenti abbati seu perpetuo commendatario monasterii Farfensis huiusmodi salvis et illaesis remanentibus, eiusdem Alexandri episcopi et cardinalis expresso ad id accedente consensu, et dummodo praefati prioratus collativi non essent, apostolicam auctoritate, perpetuo, sub certis modo et forma tunc expressis, aggregavit, univit, annexit et incorporavit.

Huiusmodi unionem servavit Gregorius XV.

§ 3. Successive vero, per pia memoriae Gregorium Papam XV etiam praedecessorem nostrum similiter accepto, quod Alexander episcopus et cardinalis praefatus, qui tunc temporis Farfensis et S. Salvatoris monasteriorum huiusmodi commendae ad favorem dilecti filii Fran-

¹ Male edit. Main. legit *pluries* (R. T.).

² Inepte eadem habet *opere* (R. T.).

cisci Ursini clerici romani cesserat, et eorumdem monasteriorum fructuum et aliorum praedictorum reservatarius dumtaxat existebat, consensum aggregationi et aliis praefatis in dicti Francisci ac eius in Farfensi et S. Salvatoris monasteriis huiusmodi successorum damnum et praeiudicium valide¹ praestare non poterat, atque ideo consensus huiusmodi datus omnino nullus et invalidus fuerat et erat; ipseque Franciscus, in hoc aggregationis negotio de alienatione perpetua atque etiam de suo proprio interesse et detrimento agi et tractari videns, illi, prout debebat, numquam facile vel expresse assentire, immo vero, quantum in se erat, refragari semper intendebat, et supradicta reformatio tantummodo in dicto monasterio S. Salvatoris, ac in uno ex prioratibus huiusmodi subsequuta, neque hoc pacto posteriores litterae suum plenarium et integrum effectum sortitae fuerant, nec monachi praefati reformationem in reliquis eorum prioratibus suscipere intendebant; proptereaque, et ex aliis rationabilibus causis praedicto Gregorio praedecessori notis, suppressio, unio, annexio et aggregatio, ac desuper confectae litterae merito revocandae, ipsique monachi ad pristinum eorum statum restituendi erant: unde ipse Gregorius praedecessor, etiam motu proprio, unionem, annexionem et incorporationem praedictas, cum omnibus inde sequutis, apostolicam auctoritate praefata, etiam absque ullo Congregationis Cassinensis, illiusque praesidentis, superiorum et monachorum desuper habendo et requirendo consensu, perpetuo, penitus et omnino revocavit, cassavit, irritavit, annullavit, abolevit, viribusque et effectu evacuavit, et alias prout in diversis Pauli et Gregorii praedecessorum praefatorum desuper confectis litteris plenius continetur².

¹ Edit. Main. legit *valde pro valide* (R. T.).

² Non puto eas esse in *Bullario* (R. T.).

Manentibus autem causis, iisdem

§ 4. Cum autem (sicut non sine magni animi nostri displicentia accepimus) dilectus filius noster Franciscus S. Agathae diaconus cardinalis Barberinus nuncupatus, noster secundum carnem ex fratre germano nepos, qui ad praesens S. Salvatoris et Farfense monasteria huiusmodi in commendam ad sui vitam ex similibus concessione et dispensatione obtinet, in monasterio S. Salvatoris et (qui omnes, ut etiam accepimus, per priores triennales, iuxta decretum in synodo abbatiali de anno Domini MDCIV celebrata, regi consueverunt seu debent) prioratibus huiusmodi regularem disciplinam in deterius probat, monasteria et prioratus huiusmodi maiora in dies in spiritualibus detrimenta sustinere, ac monachos et religiosos praefatos (qui numero triginta quatuor vel circa existunt, et in parum distincto¹ a presbyterorum secularium habitu incedunt, ac professionem regularem in manibus supradicti commendatarii solemniter emitte eique obedientiam praestare consueverunt) vitam longe ab eorum institutis regularibus alienam cum propriae salutis periculo traducere animadverterit; et iam nullos ad habitum regularem in monasterio S. Salvatoris et prioratibus huiusmodi de cetero recipi debite statutum fuerit; his vero et causa inter praesidentem et superiores Cassinensis congregationis ex una, ac eosdem monachos, seu alios eorum liti consortes, ex altera partibus, super aggregatione et aliis praemissis coram certo causarum palatii apostolici auditore ab eo tempore quo dictus Franciscus Ursinus monasteria praefata in commendam obtinebat introducta reperitur:

Urbanus regularitatem in prioratibus ab eo dependentibus suppressit.

§ 5: Nos, eosdem monachos regularis disciplinae, reformationisque parum capaces agnoscentes, ex praemissis et aliis nobis etiam plane notis causis Ordinem praedictum in monasterio S. Salvatoris

¹ Male edit. Main. legit *distinctos* (R. T.).

ac prioratibus huiusmodi tollere et suppressimere litibusque et causis huiusmodi ac earum sumptibus occurrere volentes, necnon singularium litterarum praefatarum veriores et totos tenores ac datas, necnon quarumcumque causarum et rationum in eis deductarum, et quae forsitan deduci possent, ac si de verbo ad verbum insererentur, illarumque statum et merita, nominaque et cognomina iudicum et colligantium, eorumque titulos et praetensiones, cum inde sequutis quibuscumque, praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, motu simili, non ad dicti Francisci cardinalis vel alterius pro eo nobis desuper oblatae petitionis instantiam, sed ex certa scientia maturaque deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, etiam de consilio venerabilium fratrum nostrorum eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium negotiis regularium praepositorum, ad quos negotium huiusmodi examinandum et discutiendum reiecit, tam in monasterio S. Salvatoris et prioratibus huiusmodi ex nunc, quam in parochiali ecclesia eiusdem S. Salvatoris in Campo nuncupati de Urbe, quae a praedicto monasterio S. Salvatoris dependet seu illius grangia existit, ac cuius, dum pro tempore vacat, collatio, provisio et omnimoda dispositio ad praefatum commendatarium spectare dignoscitur (cum primum tamen ipsam ecclesiam S. Salvatoris per cessum vel decessum, etiam ex causa permutationis, etiam in nostris vel successorum nostrorum Romanorum Pontificum pro tempore existentium vel etiam commendatarii S. Salvatoris et Farfensis monasteriorum huiusmodi manibus factae vel faciendae, seu privationem, vel quamvis aliam dimissionem aut amissionem quamcumque illam in titulum ad praesens obtinentis, vel aliis

¹ Forsan pro *reiecit* legend. *retulimus* (R. T.).

quibusvis modis, etiam apud Sedem Apostolicam, etiam in aliquo ex mensibus nobis et Romano Pontifici pro tempore existenti, Sedique huiusmodi, per quascumque constitutiones apostolicas seu cancellariae apostolicae regulas nunc et pro tempore reservatis, aut ordinariis collatoribus per constitutiones seu regulas easdem, vel litteras alternatarum, aut quaecumque privilegia et indulta hactenus concessa et in posterum concedenda, competentibus, aut aliis quomodolibet vacare contigerit, seu si iam parochialis ecclesia S. Salvatoris huiusmodi actu vacet), eorumque membris et dependentiis quibuscumque, ac in omnibus et singulis, si qua¹ sint, beneficiis dicti Ordinis regularibus quomodolibet qualificatis, et ab ipsis monasteriis seu prioratibus dependentibus, dictum Ordinem sancti Benedicti, omnemque illius statum et essentiam ac dependentiam regulares, necnon conventualitatem quamcumque, ac omnia et singula officia claustralia, si qua² sint, ac ministeria et munia regularia, necnon quaecumque statuta et ordinationes, ac constitutiones et decreta eiusdem, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia munita (quorum omnium tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, eisdem praesentibus etiam pro plene et sufficienter expressis habemus), ac in eisdem prioratibus etiam titulos, etiam absque priorum monachorum ac rectoris parochialis ecclesiae S. Salvatoris huiusmodi vel quorumvis aliorum, de quorum interesse forsitan quomodolibet tractatur et agitur, consensu, immo etiam ipsis et eorum singulis ac quibusvis aliis invitatis et reclamantibus, et firmiter remanente titulo et denominatione abbatis seu perpetui commendatarii Farfensis et S. Salvatoris monasteriorum huiusmodi, et sine

¹ Edit. Main. legit *quae* (n. T.).

² Edit. Main. legit *quae* (n. T.).

aliquo eius aut mensarum abbatialium utriusque monasterii huiusmodi necnon quorumcumque fructuum illarum reservationum vel assignationum praeiudicio, dicta auctoritate apostolica, earumdem tenore praesentium, etiam perpetuo supprimimus, extinguimus et abolemus.

§ 6. Necnon omnia et singula, si qua¹ sint, officia et beneficia dicti Ordinis regularia, qualitercumque nuncupata et qualificata, ab ipsis monasteriis seu prioratibus dependentia, ecclesiasque seu cappellas, ad secularitatem et statum secularem (ita ut parochialem S. Salvatoris ecclesiam huiusmodi ad praesens obtinens, absque alia nova provisione vel possessionis ademptione desuper faciendam, illam deinceps in titulum, quoad vixerit, retinere, et illius fructus, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta quaecumque percipere, exigere et levare, ac in suos proprios usus, et onerum ad quae de praesenti tenetur et obligatus existit supportationem, necnon parochialis ecclesiae praedictae manutentionem, ut prius, convertere libere et licite possit et valeat), auctoritate et tenore praedictis, similiter perpetuo reducimus, ac priores et monachos praefatos, qui dictum Ordinem professi fuerint, ab observantia disciplinae regularis dicti Ordinis absolvimus et liberamus.

§ 7. Insuper omnes et singulos monachos tam monasterii S. Salvatoris quam prioratum huiusmodi (rectore parochialis ecclesiae praedictae dumtaxat excepto), sic seculares effectos, domibus ac locis et bonis, immobilibus, mobilibus et semoventibus, sacra quoque et communi suppelletili, atque illorum omnium usufructu, administratione, possessione spirituali, temporali, ac etiam iure et actione privamus; eosque deinceps ad proprias domos esse dimittendos;

¹ Iterum edit. Main., ut plerumque solet, legit *quae* (n. T.).

Et ad statum secularem reducti.

Monachos iure omni privati, propriasque remittit ad domos.

Locorumque Ordinarii subiciit.

§ 8. Monachos vero sic dimittendos praedictos (super quorum dimissione, ut praefertur, faciendam, eidem Francisco cardinali moderno commendatario liberam, plenam et amplam facultatem concedimus et auctoritatem) visitationi, correctioni et iurisdictioni episcopi, in cuius dioecesi ipsos pro tempore commorari contigerit, in omnibus et per omnia, ita ut per Franciscum cardinalem et pro tempore existentem commendatarium dictorum monasteriorum ad claustra nullo umquam tempore revocare possint, subiacere, ac ecclesiarum secularium servitio adscribi debere, et beneficiorum ecclesiasticorum secularium capaces fore, ac in ecclesiis secularibus deservire posse; a novitiis vero et alijs quibuscumque non professis, si qui ad praesens in monasterio S. Salvatoris et prioratibus huiusmodi reperiantur, habitum regularem tollendum et detrahendum fore et esse; nullosque de cetero ad habitum et professionem regulares itidem aliquo modo recipi et admitti debere, et, si recipiantur et admittantur, receptionem et admissionem huiusmodi, ac inde sequuta quaecumque, nullius fore et esse roboris vel momenti, decernimus ac etiam declaramus.

Nomen rectoris in ecclesia S. Salvatoris in Campo suppressit.

§ 9. Praeterea in parochiali ecclesia S. Salvatoris huiusmodi, ex nunc, prout postquam illam quoquo modo, ut praefertur, aut aliis vacare contigerit, nomen et titulum ac denominationem rectoris eadem apostolica auctoritate pariter et perpetuo supprimimus et extinguimus.

Prioratus in vicariis pro presbyteris secularibus erigit.

§ 10. Et tam in ea, ex nunc, prout postquam casus vacationis illius, ut praefertur, evenerit, quam in singulis prioratibus praefatis, quibus cura parochianorum imminet animarum, etiam ex nunc, unam vicariam perpetuam, quarum omnium et singularum¹ collatio, provisio et omnimoda dispositio ad praefatum Franciscum cardi-

¹ Edit. Main. legit *singularum* (n. T.).

nalem, et, cessantibus tamen reservationibus et affectionibus apostolicis, pro tempore existentem commendatarium dicti monasterii Farfensis spectare, et de quibus singulis, quoties illas vacare contigerit, praevio examine per examinatores in synodo abbatiali deputatos (hac prima tamen vice, quatenus providendi approbati iam reperiantur, excepta) provideri debeat, pro presbyteris seclariis, futuris inibi perpetuis vicariis, qui apud ecclesias praefatas perpetuo ac¹ continuo residere, et curam animarum exercere, et sacramenta ecclesiastica illarum respective parochianis ministrare, omniaque alia et singula officia et onera parochialia eisdem ecclesiis incumbentia subire et adimplere teneantur, dicta apostolica auctoritate etiam perpetuo erigimus et instituimus.

§ 11. Ac a monasteriis² S. Salvatoris, necnon singulis prioratibus et parochiali ecclesia S. Salvatoris praefatis, tot eorum proprietates et bona stabilia, ex quibus redditus et proventus annuus sexaginta scutorum monetae pro unoquoque vicario commode percipi possit, similiter tam arbitrio dicti Francisci cardinalis, quam³ personae vel personarum per eum ad hunc effectum deputandae seu deputandarum designanda⁴, perpetuo quoque dismembramus et separamus; eaque sic dismembrata et separata cuilibet ex dictis vicariis pro congrua et competenti cuiuslibet eorum dote, ac illas pro tempore obtinentium sustentatione, onerumque eis incumbentium supportatione, etiam ultra alia incerta emolumenta ex curae animarum exercitio provenientia, quae ad perpetuos vicarios spectare debeant, eisdem apostolica auctoritate et tenore similiter perpetuo applicamus et appropriamus; ita quod liceat

Congruam unicuique vicario assignat.

¹ Coniunct. ac nos addimus (n. T.).

² Potius lege *monasterio* (n. T.).

³ Edit. Main. legit *aut* (n. T.).

⁴ Male eadem ed. habet *designandus* (n. T.).

eisdem vicariis, et cuilibet eorum, pro tempore existentibus.¹ (quos praedicto Francisco cardinali, et etiam pro tempore existenti ditorum monasteriorum commendatario, eodem penitus modo quo monachi praefati ante eorum absolutionem et liberationem subiecti erant, in omnibus et per omnia subiicimus et supponimus) corporalem, realem et actualem proprietatem et honorum dismembratorum ac separatorem huiusmodi, ac eorum vicariis respective applicatorum, possessionem, per se, vel alium, seu alios, eorum, et cuiuslibet² eorum, necnon vicariarum per ipsos pro tempore obtinendarum nomine, propria auctoritate apprehendere, et apprehensam etiam perpetuo retinere, illorumque fructus, redditus, proventus, iura, obventiones et emolumenta quaecumque pari modo percipere, exigere, levare, recuperare, locare, arrendare, ac in suos usus et utilitatem convertere, dicti commendatarii nunc et pro tempore existentis vel cuiusvis alterius licentia desuper minime requisita.

Beneficiorum a prioribus dependentium collationem abbatibus commendatario concedit.

§ 12. Collationem vero, provisionem, et omnimodam dispositionem omnium et singulorum beneficiorum ecclesiasticorum, cuiuscumque naturae existant, de quibus per priores praefatos hactenus disponi consuevit, prout etiam institutionem personarum ad beneficia iurispatronatus, tam laicorum, etiam universitatum, quam illorum et clericorum mixtum³, et clericorum tantum, etiam collegiorum et aliorum piorum locorum, per priores dumtaxat, seu etiam priores et conventus omnium et singulorum prioratum praefatorum fieri solitas, necnon omnimodam iurisdictionem, correctionem et visitationem monasterii monialium eiusdem Ordinis in dicto oppido seu loco S. Victoriae siti et

¹ Edit. Main. legit *existentium* (n. r.).
² Male edit. Main. legit *cuilibet* (n. r.).
³ Ibid. legitur *mixtum* (n. r.).

alias sub cura prioris prioratus S. Victoriae huiusmodi existentis, necnon bona ab abbatibus seu commendatariis ditorum monasteriorum in emphyteusim seu livellum quibusvis personis concessa, seu alias possessa, si quandocumque ex quovis capite devolvantur, aut etiam ob delictum incorporanda veniant, servata tamen forma circa dictas renovationes et locationes in aliis servari solita, locandi seu renovandi facultatem eidem Francisco cardinali et pro tempore existenti ditorum monasteriorum commendatario, seu ab eo ad praemissa communiter vel divisim deputando, cessantibus similiter, quoad beneficiorum collationes et provisiones per dicti Francisci cardinalis in eodem monasterio Farfensi successores pro tempore faciendas, reservationibus et affectionibus apostolicis, perpetuo competere declaramus.

§ 13. Ceterum rectori parochialis ecclesiae S. Salvatoris huiusmodi, ne deinceps illam ad favorem cuiusvis personae resignare, seu dimittere, vel eius iura in ipsa parochiali ecclesia S. Salvatoris vel ad illam quomodolibet competentia cedere audeat seu praesumat, sub nullitatis resignationis, dimissionis, vel cessionis, ac indignationis nostrae et pro tempore existentis Romani Pontificis successoris nostri, et aliis dicti Francisci cardinalis et commendatarii⁴ arbitrio imponendis poenis, inhibemus, atque interdiciamus.

Vetat quominus rector ecclesiae S. Salvatoris eam resignet ad favorem.

§ 14. Ex redditibus vero et proventus ad prioratus, necnon mensam conventualem monasterii S. Salvatoris, et, cum primum illa vacaverit, parochialem ecclesiam S. Salvatoris huiusmodi quomodolibet spectantibus, et per exactores per Franciscum cardinalem ac pro tempore existentem commendatarium monasterii beatae Mariae Farfensis huiusmodi, per quem etiam procuratores ad lites de-

Providet fabricae cuiusque ecclesiae, et quoddam clericorum seminarium erigi iubet.

⁴ Male edit. Main. legit *commendatario* (n. r.).

super necessarii deputari debeant, deputandos exigendis, certam, alioquin sufficientem, portionem, ab eodem Francisco cardinali et commendatario pro tempore existente taxandam,¹ pro cultu uniuscuiusque ecclesiae et fabricae conservatipne, et pro adimplendis oneribus cuilibet dictarum ecclesiarum incumbentibus, et manutentione sacerdotum secularium, vel cuiusvis Ordinis regularium; in² monasterii S. Salvatoris, et, ubi opus fuerit, prioratum praefatorum ecclesiis praedictis residentium, et aliorum sacerdotum huiusmodi servitio insistentium, necnon pro necessitatibus et indigentis ditorum monasteriorum et illorum prioratum, qui sufficientes nunc et pro tempore non habuerint redditus, detrahendam³, prout etiam residuum, ad quaecumque summam etiam notabilem ascendens, penes sacrum Montem pietatis de dicta Urbe, aut aliquam aedem sacram, vel personam fidei et facultatibus idoneam, per eundem Franciscum cardinalem et pro tempore existentem dicti monasterii Farfensis commendatarium, ad effectum infrascriptum, deponendum et conservandum, uni seu pluribus seminariis in loco seu locis per eundem commendatarium semel vel pluries eius arbitrio eligendis, et pro clericis eidem Francisco cardinali et pro tempore existenti commendatario ditorum monasteriorum subiectis, et praecipue ex locis monasterii S. Salvatoris et prioratum praefatorum oriundis, et, in eorum omnium defectum, aliis per eundem Franciscum cardinalem et pro tempore existentem commendatarium eligendis, qui in eo seu eis alantur, et religiose educentur, et in ecclesiasticis disciplinis et humanioribus litteris instruantur, et tan-

¹ Coniunct. *et* deleamus (n. r.).
² Praepositionem *in* nos addimus (n. r.).
³ Legerem *de*trahi, nempe *mandamus*, ut seq. (n. r.).

dem ecclesiarum ministerio adduci, atque animarum curae salubriter praefici⁴ valeant, applicari pariter mandamus;

§ 15. Denum omnes et quascumque lites, causas et controversias, quae super praemissis, ut praefertur, aut alias quovis modo motae et agitatae reperiuntur, in statu et terminis in quibus reperiuntur, etiam si instructae et in calculo ferendae sententiae existant, seu si in eis ad aliquos actus seu aliquas decisiones, etiam ad favorem praesidentis et superiorum congregationis Cassinensis huiusmodi, aut quorumvis aliorum, deventum sit, a quibuscumque iudicibus, coram quibus de praesenti pendent, seu aliis ordinariis vel delegatis, ac quavis auctoritate, dignitate, vel excellentia fulgentibus, harum serie, motu, scientia et deliberatione ac potestatis plenitudine paribus, ad nos avocamus: illasque, sic avocatas, penitus et omnino extinguimus, necnon, tam praesidenti et superioribus congregationis Cassinensis et monachis monasterii S. Salvatoris et prioratum huiusmodi, quam quibusvis aliis interesse in praemissis quomodolibet habentibus, vel habere praetendentibus, super praemissis omnibus et singulis perpetuum silentium imponimus; praefatisque seu quibusvis aliis iudicibus, etiam causarum dicti palatii auditoribus et cappellanis nostris, ne posthac de statu et meritis litium et causarum praedictarum, tam forsitan ad instantiam praesidentis et superiorum congregationis vel monachorum monasterii S. Salvatoris et prioratum huiusmodi, quam quorumvis aliorum, coniunctim vel divisim, introductarum⁵, ac iuribus et praetensionibus eorum, nunc vel quandocumque in futurum cognoscere, minusque ipsas partes, aut alios in praemissis interesse habentes vel habere praetendentes, ad illarum pro-

Causas omnes extinguit et ad se avocat.

⁴ Male edit. Main. legit *perfici* (n. r.).
⁵ Edit. Main. legit *introducitorum* (n. r.).

sequutionem¹ (etiam praetextu cuiuscumque commissionis vel fœscripti, etiam a nobis vel successoribus nostris, seu de nostro aut de eorum mandato, etiam in plenâ nostrâ seu eorundem successorum signaturâ, etiam cum quibusvis praegnantissimis et efficacissimis clausulis et decretis obtenti vel obtinendi) dimittere, aut desuper, quodcumque audire, vel aliâs in causâ et causis huiusmodi ad ulteriores actus, vel aliâs procedere quoquomodo audeant seu praesumant, districtius etiam inhibemus.

Ex huiusmodi suppressione in-
rorum, erule-
stadium et hono-
rum privilegii
urbit derogatum
esse declarat.

§ 16. Ceterum per suppressionem, aliaque praemissa omnia et singula, monasterio S. Salvatoris et prioratibus ac parochiali ecclesiae S. Salvatoris praedictis, eorumque personis (dimittendorum monachorum dumtaxat exceptis) ac locis et bonis in aliquo praepiudicare non intendimus; neque in monasterio S. Salvatoris² eorumque personis (praeterquam dimittendorum monachorum), ac omnibus tam ecclesiis monasterii³ S. Salvatoris ac prioratum huiusmodi, quam monasterio S. Salvatoris et prioratibus ipsis actu inservientibus, ac locis et bonis praefatis, aliquod ius locorum Ordinariis acquisitum esse, sed monasterium S. Salvatoris, et prioratus, ac parochialem ecclesiam S. Salvatoris, eorumque etiam personas, loca et bona, et omnes eisdem ecclesiis et monasterio S. Salvatoris necnon prioratibus actu inservientes (non tamen monachos, ut praefertur, dimittendos) omnibus et singulis privilegiis, exemptionibus, facultatibus, libertatibus, indultis et gratiis, quibus ante suppressionem et alia praemissa quomodolibet utebantur, fruebantur, potiebantur et gaudebant, ac uti, frui et gaudere potuissent, pariter et absque ullâ differentiâ uti, frui, potiri et gau-

¹ Male ed. Main. legit *prosequutionum* (R. T.).

² Puto deesse et *prioratibus praed.* (R. T.).

³ Edit. Main. legit *monasteriorum* (R. T.).

dere posse et debere, similiter decernimus et declaramus.

§ 17. Necnon monachis sic dimissis ac cuilibet eorum (donec aliunde etiam ex redditibus ecclesiasticis aequivalentem sustentationem habuerint) annum redditum quadraginta scutorum monetae pro congruâ sustentatione per oeconomos, vel syndicos, seu ministros et exactores monasterii S. Salvatoris et prioratum huiusmodi, per eundem Franciscum cardinalem et pro tempore existentem commendatarium deputandos, ex⁴ eorundem monasterii praefati S. Salvatoris et prioratum huiusmodi respective per eos debentur² fructibus, redditibus et proventibus annis singulis in duabus solutionibus, vel, si ita expediens videbitur, quolibet mense, seu bimestri, vel trimestri³ pro ratâ eiusdem summae (quam quilibet eorum in administratione pro usibus religiosis et necessitatibus suis, etiam absque eo quod rationem de illâ Ordinario loci, aut alteri cuicumque personae reddere teneantur, detinere valeant) persolvi mandamus, exceptis etiam eisdem monachis, cum quibus de minori portione concordatum fuerit, quos portione sic⁴ concordatâ, sicut etiam alios monachos simili portione quadraginta scutorum huiusmodi, eis ut praefertur solvendâ, contentos remanere, nec quidquam aliud ultra dictam portionem praetendere posse, seu debere; et quod sacris ordinibus non initiati, ad titulum redditus annui seu portionis huiusmodi, loco patrimonii, promoveri valeant; et nihilominus Franciscus cardinalis praefatus, et pro tempore existens commendatarius, illis omnibus, seu illorum aliquibus, qui

¹ Edit. Main. legit *et pro ex* (R. T.).

² Haec verba *per eos debentur* praeter rem omnino esse videntur (R. T.).

³ Edit. Main. habet *bimestre* vel *trimestre* (R. T.).

⁴ Perperam edit. Main. legit *quos portiones, seu concordata* (R. T.).

Monachorum
dimissorum sus-
tentationi con-
sult.

minori quam quadraginta scutorum huiusmodi summae acquieverint¹, aliquid aliud, ipsius Francisci cardinalis et pro tempore existentis commendarii arbitrio, concedere possint, volumus et declaramus.

Clausulas a-
dit opportunas.

§ 18. Decernentes easdem praesentes semper et perpetuo validas et efficaces fore et esse, in omnibus et per omnia, perinde ac si praemissa in consistorio nostro secreto de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium consilio et assensu emanassent, ac nullo unquam tempore, etiam ex eo quod causae, propter quas emanarunt, coram Ordinariis locorum, etiam tamquam a Sede Apostolicâ delegatis, aut alibi, examinatae, verificatae, iustificatae et approbatae, ac praesidens et superiores praefatae congregationis Cassinensis, sive iidem monachi, vel quicumque alii in praemissis quomodolibet interesse habentes, seu habere praetendentes, ad id vocati et auditi non fuerint, nec eisdem praemissis consenserint, seu ex quovis alio etiam enormissimae laesionis praetextu, vel quacumque aliâ legitimâ et iuridicâ causâ hic non expressâ, aut in corpore iuris clausâ, etiam necessario et de necessitate exprimentâ, de subreptionis vel obreptionis seu nullitatis vitio, aut intentionis vel alio quovis defectu notari, impugnari, invalidari, annullari, retractari, in ius vel controversiam revocari, ad terminos iuris reduci, seu adversus eas quodcumque iuris, gratiae, vel facti remedium impetrari, aut motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus concedi posse, neque sub quibusvis similium vel dissimilium gratiarum revocationibus, suspensionibus, limitationibus, modificationibus, derogationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam per nos et quoscumque Romanos Pontifices successores nostros pro tempore existentes, et

¹ Male edit. Main. habet *acquieverit* (R. T.).

Sedem praefatam, etiam in crastinum assumptionis cuiuslibet eorum ad summi apostolatus apicem, vel aliâs, etiam consistorialiter, et de eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium pro tempore existentium consilio et assensu, sub quibuscumque tenoribus et terminis, et ex quibuscumque causis, pro tempore faciendis, etiam si in desuper conficiendis litteris de toto earum tenore ac datâ specialis, specifica et expressa ac de verbo ad verbum mentio fiat, comprehendi, sed semper ab illis excipi, et, quoties illae emanabunt, toties in pristinum et validissimum, ac eum in quo antequam emanassent quomodolibet erant statum restitutas, repositas et plenarie reintegratas, ac etiam de novo sub quacumque posteriori datâ per quoscumque in hoc interesse habentes eligendâ concessas, semper validas et efficaces fore et esse, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac ab omnibus et singulis, ad quos spectat, firmiter et inviolabiliter observari, ac etiam adimpleri, sicque, et non aliâs, per quoscumque iudices commissarios et delegatos, quavis auctoritate fungentes, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac eiusdem sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos et vicelegatos, dictaque Sedis nuncios, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, ubique et in quacumque instantiâ iudicari et interpretari debere, irritum quoque et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 19. Quocirca dilectis filiis causarum curiae camerae apostolicae generali auditori, et magistro Aurelio Maraldo in utrâque signaturâ nostrâ referendario, ac vicario venerabilis fratris nostri episcopi Ripanensis in spiritualibus generali, motu

Executores
de signat.

pari mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte Francisci cardinalis et eius in dictis monasteriis successorum, vel aliorum quorum favorem illa concernunt, fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant, auctoritate nostrâ, easdem praesentes litteras et in eis contenta huiusmodi ab omnibus, ad quos spectat et pro tempore spectabit quomodolibet in futurum, firmiter et inviolabiliter observari; ac Franciscum cardinalem, et eius in monasteriis huiusmodi successores, aliosque praefatos, illis pacifice frui et gaudere; non permittentes eos desuper per quoscumque quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet et rebelles per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione quacumque remotâ, compe-scendo, ac sententias, censuras et poenas ipsas, servatâ formâ Concilii Tridentini, etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogat con-
trarius.

§ 20. Non obstantibus litis pendentia, aliisque praemissis, ac, quatenus opus sit, nostrâ de iure quaesito non tollendo, ac recolendae memoriae Pauli Papae II similiter praedecessoris nostri de rebus Ecclesiae non alienandis, aliisque apostolicis, necnon in Lateranensi et aliis universalibus necnon provincialibus et synodalibus conciliis editis vel edendis, constitutionibus et ordinationibus, ac omnibus illis quae Paulus et Gregorius praedecessores praefati in singulis eorum litteris praefatis voluerunt non obstare, necnon Ordinis ac monasteriorum et prioratuum ac congregationis Cassinensis huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et

consuetudinibus, ordinationibus, usibus et stabilimentis, privilegiis quoque, indulgiis et litteris apostolicis, tam illis quam eorum superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac etiam quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu simili et consistorialiter, ac aliâ, in contrarium forsân quomodolibet, etiam iteratis vicibus, concessis (quibus omnibus, etiamsi aliâ pro illorum sufficienti derogatione de illis eorumque totis tenoribus specialis, specifica et expressa et individua ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores, ac si de verbo ad verbum, nihil penitus omisso et formâ in illis traditâ observatâ, inserti forent, praesentibus eisdem pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâ in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse, harum serie, motu, scientiâ et potestatis plenitudine paribus derogamus) contrariis quibuscumque, aut si quibusvis communiter aut divisim ab eadem sit Sede indultum quod interdicti, suspendi vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem, et qualibet aliâ dictae Sedis indulgentiâ generali vel speciali, cuiuscumque tenoris existat, per quam praesentibus non expressam vel totaliter non insertam effectus earum impediri valeat quomodolibet vel differri, et de qua, cuiusque¹ toto tenore habenda sit in nostris litteris mentio specialis.

• § 21. Volumus autem, quod earundem praesentium transumptis, etiam impressis,

Transumptis
credi mandat.

¹ Edit. Main. legit *cuiuscumque* (n. r.).

etiam¹ manu alicuius notarii publici subscriptis, ac Francisci cardinalis et pro tempore existentis commendatarii dicti monasterii B. Mariae Farfensis seu alterius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae sigillo munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extrâ illud adhibeatur, quae ipsis originalibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Clausulae
poenales.

§ 22. Nulli ergo hominum liceat hanc paginam nostrae cuiusvis et utriusque respective suppressionis, extinctionis, abolitionis, liberationis, privationis, concessionis, subiectionis, decreti, declarationis, erectionis, institutionis, dismembrationis, separationis, applicationis, appropriationis, suppositionis, inhibitionis, interdicti, mandati, avocationis, silentii impositionis, voluntatis, sublationis et derogationis infringere vel ei ausu temerario contraire: si quis autem hoc attentare praesumpserit indignationem omnipotentis Dei et beatorum Petri et Pauli apostolorum eius se noverit incursurum.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, anno Incarnationis Dominicae MDCXXIX, pridie idus septembris, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 12 septembris 1629, pontif. anno VII.

CCCXLV.

Erectio unius Congregationis fratrum Discalceatorum reformatorum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis captivorum in regno Franciae¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Proemium.

Ad militantis Ecclesiae regimen divinâ dispositione, meritis licet imparibus evecti,

¹ Vox *etiam* redundat (n. r.).

² Hanc desumimus insertam in alterâ Urbani VIII constitutione, quam ed. Main. habet infra sub datum 28 februarii 1631 (n. r.).

illud nobis prae ceteris curandum proposuimus, ut ecclesiasticorum et religiosorum Ordines quoscumque ad pristini regularis cuiuscumque eorum instituti normam, a qua non parum deflexerunt, quantum in Domino possumus, reduceremus. Ac propterea, qui suâ sponte religionis ac arctioris vitae zelo ducti pristinae regulae, quam suae religionis auctores instituerunt, observantiam cum antiquo illo rigore amplecti ac de cetero seclari consueverunt, eosdem non solum in eorum proposito confovere, sed etiam opportunis gratiis et favoribus libenter prosequi solemus.

Causae huius
constitutionis.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, nonnulli pii et religiosi Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis captivorum professores, regni Franciae, pie considerantes praedictum Ordinem (qui a felicis recordationis Innocentio III praedecessore nostro institutus et confirmatus fuit prout in eius litteris sub datum in Laterano, v idus februarii, pontificatus sui anno 1 expeditis continetur) temporum iniuriâ et hominum tepiditate a primi eius instituti regularis observantiâ deflexisse, et laxiorem vivendi modum suscepisse et adhuc retinere, ac propterea divinâ inspirante gratiâ arctioris vitae zelo ducti primum dicti Ordinis regulare institutum imitari cupientes, postpositis quibuscumque corporis commoditatibus, dummodo Christum lucrifacerent, pristinam ipsius Ordinis regulam, a praedicto Innocentio praedecessore institutam, cum pristino illo rigore observare coeperint, et nonnullas eiusdem Ordinis domos ad huiusmodi primitivam regulam reducerint, videlicet, S. Dionysii de Urbe, S. Laurentii Aquensis, et Sanctissimae Trinitatis Nannetensis, et seu de novo instituere sperent, ac alii quamplures eorum vestigia sectantes sub eadem primitivae regulae observantiâ Altissimo famulari desiderant:

§ 2. Nos, qui pro nostri pastoralis officii debito religiosorum quorumcumque statui prospere dirigendo libenter intendimus, pium dictorum religiosorum propositum summopere in Domino commendantes, ac eorum laudabilia principia felicioribus progressibus, quantum cum Domino poterimus, augere cupientes, et eorum quemlibet a quibuslibet excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, ex venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium super episcoporum et regularium negotiis et consultationibus deputatorum, quibus hoc negotium examinandum et nobis referendum commisimus, sententiâ,

Concedat pro-
pt in rubrica.

§ 3. Motu proprio, et ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, deque apostolicae potestatis plenitudine, unam provinciam seu congregationem fratrum Reformatum et Discalceatorum Ordinis SS. Trinitatis Redemptionis captivorum nuncupandam, qui primitivam regulam Ordinis praedicti perpetuo observent, habitu quem modo gestant utentes, in regno Franciae, per unum priorem provinciam in capitulo dictae provinciae seu congregationis, postquam, ut in Domino speramus, eorundem religiosorum Reformatum numerus auctus fuerit, canonicè pro tempore celebrando, ex eisdem Reformatis et Discalceatis eligendum, regendam et gubernandam, in perpetuum, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, erigimus et instituimus, eamque sic erectam et institutam ab aliis provinciis et congregationibus dicti Ordinis perpetuo seiungimus, separamus et dismembramus, ipsosque fratres Reformatos, et eorum

domos et monasteria, tam hæctenus erecta, quam in posterum erigenda, ab omni et quacumque iurisdictione, visitatione et superioritate, tam commissarii generalis, quam aliorum ministrorum provincialium aut localium, et aliorum quorumcumque superiorum eiusdem Ordinis, super dictis Reformatis et eorum domibus eis competente (excepto ministro generali, ut infra dicitur) perpetuo eximimus et liberamus.

§ 4. Ipsamque tam¹ provinciam seu congregationem fratrum Reformatum Discalceatorum, eiusque domos et monasteria praesentia et futura, sub obedientiâ et superioritate ministri generalis totius Ordinis praedicti, sicut aliae provinciae eiusdem Ordinis ei subsunt et subiacent, perpetuo subesse, atque subiectam remanere et subiacere volumus, qui per seipsum tantum, vel alium idoneum ex ipsis tamen fratribus Reformatis ab eo eligendum, eos, iuxta eorum primitivam regulam et instituta regularia, visitare, reformare, corrigere et punire possit, in monasteriis tamen, domibus et locis eorundem fratrum Reformatum, extra quae nullatenus dicti fratres Reformati, vel aliqui eorum, ab eodem ministro generali quovis praetextu vel occasione amoveri, assignari, mutari, extrahi aut transferri, vel ad alias provincias mitti, aut in eis retineri possint, nec ipse minister generalis aliqua eiusdem Ordinis fratrum Reformatum statuta auctoritate Sedis Apostolicae confirmata seu confirmanda, vel quae ipse nuncius nunc fecerit, vel quae postea a quocumque capitulo provinciali dictorum fratrum Reformatum facta fuerint, si auctoritate nostrâ, ut dictum est, fuerint confirmata, mutare, nec aliquas gratias, exemptiones, aut privilegia alicui vel aliquibus adversus ipsa statuta concedere valeat.

Subiicit pro-
vinciam mini-
stro generali.

¹ Particula *tam* omnino praeter rem hic legitur, nisi legendum sit *etiam* vel *istam* (R. T.).

Datur annus
probationis ad
deliberandum.

§ 5. Quia vero nonnulli praedicti fratres Reformati ex praedicto Ordine regulae modificatae, quam professi olim fuerant, sint¹ assumpti, volumus et mandamus, ut his et aliis, qui, ut² dictum est, ex conventibus dictam primitivam regulam non profitentibus ad hos reformatos in posterum recipientur, anni spatium concedatur loco probationis, intra quem, si qui praedicti instituti vitaeque austeritatem tolerare non possint, ad priores conventus reverti liceat, et si reformati sibi minus expedire eorum societatem existimaverint, missos facere valeant; post annum vero elapsam, quod ad experimentum periclitationemque conceditur, sine novâ professione nulli fratrum reformatum huiusmodi liceat ad aliam religionem, neque etiam ad ullam aliam eiusdem Ordinis provinciam aut congregationem, dictam primitivam regulam non profitentem, absque apostasiae notâ transire.

Examinandi
sunt.

§ 6. Ut autem in huiusmodi monasteriis ii tantummodo admittantur, qui ad onera supradictae primitivae regulae supportanda habiles et idonei futuri sint, dilecto filio nostro et Apostolicae Sedis in eodem regno Franciae nuncio nunc et pro tempore existenti per praesentes committimus et mandamus, quatenus aliquem religiosorum ex fratribus Ordinis Discalceatorum B. Mariae de Monte Carmelo, aut alicuius alterius Ordinis Mendicantium reformati, pietate, prudentiâ, doctrinâ et experienciâ, ac in primis religionis zelo praestantem, quem ad hoc munus magis aptum et idoneum iudicaverit, in visitatorem praedictorum fratrum Reformatum Discalceatorum Ordinis Sanctissimae Trinitatis eligat, qui monasteria praedictorum fratrum reformatum personaliter visitare, et singulorum fratrum praedi-

¹ Edit. Main. legit *fuerint sunt* (R. T.).

² Particulam *ut* nos addimus (R. T.).

ctorum, qui huiusmodi primitivae regulae observantiam amplexi sunt, vitam, mores et qualitates diligenter inquirat, ac eorum, quos vere arctioris vitae zelo ductos ad hanc primitivae regulae normam transire iudicaverit, professionem per eos, ut supra dictum est, emittendam recipere curet; ceteros vero, quos minus idoneos et aptos esse compererit, ut habitum fratrum reformatum dimittant, et ex eorum domibus exeant, et ad modificatae regulae praedictae domos revertantur, auctoritate nostrâ, etiam sub excommunicationis, aliisque censuris et poenis ecclesiasticis, cogat et compellat.

§ 7. Praeterea idem nuncius, cum consilio praedicti visitoris ac aliorum piorum et eruditorum virorum dictorum Ordinis¹ Discalceatorum Carmelitarum, aut alicuius alterius Ordinis Mendicantium reformati, et etiam ex ipsismet Reformatis SS. Trinitatis, statuta et constitutiones profelici dictae provinciae reformatum, eiusque domorum et monasteriorum gubernio, primitivae regulae praedictae ac sacris canonibus et concilii Tridentini decretis non adversantes, auctoritate nostrâ faciat et observari mandet.

Edantur sta-
tuta.

§ 8. Ministros insuper, domorum vicarios et magistros novitiorum, tam ex praedictis reformatis, si alioquin² idonei fuerint, quam etiam in supplementum ex dictis Carmelitis, aut alicuius alterius Ordinis Mendicantium reformati, prout felici huius novae provinciae progressui in Domino magis expedire iudicaverit, eadem auctoritate nostrâ eligat. Dantes et concedentes eidem nuncio, et ab eo deputando visitori praedicto, aut alii vel aliis quos idem nuncius ad hoc semel aut iterum, ut praemittitur, duxerit deputandos respective, tam praemissa faciendi, quam etiam domos, seu monasteria eiusdem pri-

Instituantur
magistri novi-
tiorum.

¹ Edit. Main. legit *Ordinum* (R. T.).

² Forsan legendum *aliqui* (R. T.).

mitivae regulae visitandi, ac ministris, seu aliis eorum superioribus, ut eos qui relicto seculo ad praedictam religionem confugere divina inspirante gratia stauerint, et alios qui ex praedicto Ordine modificatae regulae SS. Trinitatis, aut ex aliis laxioris tamen regulae Ordinibus ad praedictum Reformatorem Ordinem transire voluerint, servatis servandis, admittere possint, licentiam concedendi, dummodo, quoad eos qui ex aliis Ordinibus ad hunc transitum facere voluerint, maior pars vocalium domus, in qua recipiendi erunt, in illum consentiat, et visitoris praedicti licentia accedat: et nihilominus integram novitatus annum, prout alii de novo recipiendi, antequam professionem emittant, perficiant.

Ad capitulum
conferuntur.

§ 9. Postquam autem, benedicente Domino, praedictorum fratrum Reformatorem Ordinis Sanctissimae Trinitatis numerus creverit, ita ut praedictorum externorum religiosorum auxilio non indignerint, et octo saltem domos seu monasteria habuerint, in quorum singulis duodecim saltem fratres Reformati huiusmodi existant, praedictus nuncius eos ad capitulum celebrandum convocari faciat, et in dicto capitulo ipse praesideat, et tam visitor, quam ministri, et eorum procuratores, canonice electi, vocem et locum habeant, ac ministrum provincialem, ceterosque ministros domorum, ex eisdem fratribus reformatis, iuxta praesentium tenorem et regularia eiusdem Ordinis instituta, eligant: ipse vero minister provincialis primo electus auctoritate nostra praedicta eadem vice dumtaxat ab ipso nuntio confirmetur, et tam ipse, quam eius successores, eandem provinciam fratrum Reformatorem (salva semper ministri generalis tam in ipsam provinciam quam in eandemmet ministrum provincialem pro tempore

eligendum, ut supra dictum est, superioritate) ita ut¹ visitandi, regendi et gubernandi plenam et omnimodam habeat potestatem.

§ 10. Ceteri autem ministri provinciales pro tempore in capitulis provincialibus, quae de triennio in triennium, tam pro statutis faciendis, moderandis, aut ex causa abrogandis, quam electionibus superiorum, et aliis ad bonum regimen eiusdem provinciae pertinentibus, faciendis et ordinandis celebrari debeant, eligendi, a ministro generali confirmationem quamprimum petere ac obtinere curabunt; statim tamen ac electi fuerint, praedictam auctoritatem habeant et exercere possint.

Provinciales
confirmantur a
ministro gene-
rali.

§ 11. Concedimus quoque eidem provinciae, ut, cum, crescente numero domorum et fratrum, prout supra dictum est, provincialem elegerint, procuratorem generalem apud Sedem Apostolicam pro eiusdem provinciae negotiis tractandis deputare et perpetuo retinere valeant.

Habeant pro-
curatorem ge-
neralem.

§ 12. Praeterea omnibus et singulis dictae provinciae personis nunc et pro tempore existentibus, quod omnibus et singulis privilegiis, gratiis et indulgentiis, exemptionibus et immunitatibus, praerogativis, favoribus et indultis, tam spiritualibus quam temporalibus, quibus fratres dicti Ordinis de iure vel consuetudine aut alias quomodolibet utuntur, potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere poterunt quomodolibet in futurum, decretis sacri Concilii Tridentini, constitutionibus apostolicis, ac primitivae regulae praedictis non contrariis, uti, potiri et gaudere libere et licite valeant, indulgemus.

Gaudeant pri-
vilegiis.

§ 13. Inhibentes ministro generali Ordinis Sanctissimae Trinitatis, commissario generali, ministris provincialibus, et localibus, et aliis quibuscumque dicti Ordinis superioribus, ne per se, aut alios, prae-

Prohibito ne
molestentur.¹ Legendum foret in illos (n. r.).¹ Voces ita ut redundant (n. r.).

dictos reformatos eiusdem Ordinis, aut etiam visitatores praedictos, aut¹ super praemissis quoquomodo molestare, aut inquietare audeant, vel praesumant, etiamsi nondum professionem praedictam regulae primitivae emiserint: quod si secus fecerint, eos et eorum singulos excommunicationis sententia ipso facto incurrendam innodamus, dicti vero reformati nullo modo parere aut deferre teneantur; salva tamen in reliquis obedientia dicti ministri generalis, cui eos perpetuo subiectos esse et subiacere volumus, ut dictum est.

Decretum ir-
ritans.

§ 14. Decernentes praesentes litteras nullo umquam tempore de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae defectu, etiam ex eo quod omnes interesse habentes forsitan vocati non fuerint, notari, argui, seu impugnari, aut sub quibusvis revocationibus, suspensionibus, limitationibus, aut aliis contrariis dispositionibus, etiam ab eadem Sede emanatis, et in posterum emanandis, comprehendi posse, sed illas semper validas et efficaces existere, suosque plenarios et integros effectus sortiri debere; sicque per quoscumque iudices et commissarios, quavis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et defini debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, seorsim vel ignoranter, contigerit attentari.

Exequutores
deputati.

§ 15. Quocirca eidem moderno et pro tempore existenti in dicto regno Franciae nuntio, ac venerabilibus fratribus modernis episcopis Senonensi et Lingoniensi praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte fratrum reformatorem praedictorum de-

super fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant eos auctoritate nostra praemissis omnibus et singulis, iuxta praesentium continentiam et tenorem, pacifice frui et gaudere; non permittentes eos desuper per ministrum generalem, aliosque praedictos quomodolibet indebite molestari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Contrariis de-
rogat.

§ 16. Non obstantibus praemissis, ac aliis apostolicis, necnon in provincialibus, et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, praedictis vel quibusvis aliis personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, etiam motu proprio, et aliis quomodolibet, concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi pro illorum sufficienti derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialibus, specificis, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales, idem importantes, nuntio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque

¹ Aliquid deest, vel partic. aut redundat (n. r.).

contrariis quibuscumque; aut si aliquibus communiter aut divisim ab Apostolica sit Sede indultum, quod interdici, suspendi, vel excommunicari non possint per litteras apostolicas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem.

Transumptis
erodi iubet.

§ 17. Ceterum, quia difficile foret earundem praesentium litterarum notitiam ad quascumque personas pervenire, et ubique illas praesentare, eadem auctoritate volumus et decernimus, quatenus transumptis earundem praesentium litterarum manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo alicuius personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae eisdem praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XII septembris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 12 septembris 1629, pontif. anno VII.

CCCXLVI.

Erectio reformatae provinciae S. Salvatoris Hungariae Ordinis fratrum Minorum strictioris observantiae sancti Francisci.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Prooemium.

Sacrosanctum apostolatus ministerium humilitati nostrae, nullo licet meritorum suffragio, per ineffabilem divinae sapientiae providentiam commissum postulat, ut, inter multiplices gravissimasque apostolicae servitutis curas, illam peculiari studio amplectamur, per quam personae sub suavi religionis iugo Salvatoris et Domini nostri obsequiis famulantes felicitatibus in dies proficiant incrementis.

Causae huius
constitutionis.

§ 1. Cum itaque, sicut dilectus filius Ambrosius a Galbiato fratrum Ordinis

Minorum sancti Francisci strictioris observantiae per Germaniam superiorem commissarius generalis nobis nuper exponi fecit, dilecti filii fratres Ordinis praedicti provinciae S. Salvatoris Hungariae pro celebratione capituli provincialis congregati, se puritatem regulae sancti Francisci, iuxta decretum desuper a nobis alias emanatum, et prout dilecti etiam filii fratres Reformati nuncupati eiusdem Ordinis servant, servare velle unanimes decreverint, proindeque provinciam praedictam in provinciam fratrum Reformatum Discalceatorum nuncupatorum per nos, modo et forma infrascriptis, erigi et institui sumopere desiderent:

§ 2. Nos, eosdem fratres in huiusmodi eorum laudabili proposito confovere, ac specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, supplicationibus dicti Ambrosii eorumdem fratrum nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, provinciam praedictam in provinciam fratrum Discalceatorum Ordinis sancti Francisci Reformatum Ungariae nuncupandam [quae reformata, et aliis eorumdem fratrum Reformatum Discalceatorum nuncupatorum provinciis regnorum Hispaniarum conformis¹ et ad illarum instar esse, necnon sub omnimoda ministerii generalis dicti Ordinis ac eadem² italicae nationis et extra Italiam existentis³ eius vicarii generalis, necnon etiam commissarii gene-

¹ Contra syntaxis rationem edit. Main. legit conformem (R. T.).

² Male edit. Main. legit eo (R. T.).

³ Iterum male ed. Main. habet existente (R. T.).

Declarat provinciam reformatam et subditum superiorem generalis Italicae nationis.

ralis iuxta Bullam unionis electi (non autem commissariorum generalium eiusdem Ordinis et regnorum nec superioris vel inferioris Germaniae,

Visitari non potest nisi a Reformatis.

§ 3. Ita quod minister ac vicarius et commissarius generales praedicti, iuxta Bullam huiusmodi electi, illam non nisi per se ipsos aut commissarios Ordinis Reformatum praedictorum visitare valeant) iurisdictione, auctoritate et superioritate, cuiusque fratres iuxta declarationes felicis recordationis Nicolai III et Clementis V Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum vivere debeant;

Moderari debet sicut a Provincia reformata.

§ 4. Et cum hoc etiam, quod ex nunc minister provincialis provinciae Hungariae huiusmodi omnem iurisdictionem, facultatem et auctoritatem tam in fratres Ordinis praedicti sibi subditos, quam circa novarum domorum eiusdem instituti in eadem provincia foundationem seu erectionem aut aedificationem, necnon etiam circa novitios, aliaque in litteris apostolicis recolendae memoriae Gregorii Papae XIII etiam praedecessoris nostri contenta, prout alii ministri provinciales aliarum provinciarum fratrum eiusdem Ordinis Reformatum Discalceatorum nuncupatorum, in omnibus et per omnia habeant¹, et tam ipsi, quam singularum domorum dictae provinciae fratrum Minorum S. Francisci Reformatum Discalceatorum nuncupatorum Hungariae superiores², necnon singulares eorum et cuiuslibet illorum personae, omnibus et singulis praerogativis, praeminentiis, privilegiis, exemptionibus, immunitatibus, indultis, concessionibus, favoribus et gratiis spiritualibus et temporalibus, quibus alii huiusmodi ministri provinciales et illarum domorum regularium superiores et singulares personae uti, frui, potiri et gaudere solent, ac possunt et poterunt quomodolibet in futurum, pariter et pa-

reformiter ac aequae principaliter, sine ulla prorsus differentiâ, uti, frui et gaudere possint et valeant;

§ 5. Quodque nunc et pro tempore existens minister generalis praedictus, aut visitatores ab eo etiam pro tempore mittendi, statuta, constitutiones et ordinationes eiusdem provinciae Hungariae, illiusque domorum regularium huiusmodi, nisi de consensu maioris partis fratrum vocalium dictae provinciae Hungariae in eorum capitulis provincialibus praestando, alterare vel immutare, aut eosdem fratres ab eorum modo vivendi, dummodo iuxta easdem declarationes vivant, disturbare,

§ 6. Necnon quod fratres eiusdem Ordinis sancti Francisci de Observantia nuncupati, infra limites eiusdem seu alterius provinciae existentes, collectas seu quaesturas ad domos regulares eiusdem provinciae Reformatum Discalceatorum Hungariae spectantes, exceptis eis a fratribus dictae provinciae Hungariae in dicto eorum capitulo provinciali forsan concedendis, occupare, aut eosdem fratres Reformatos Discalceatos provinciae Hungariae huiusmodi desuper perturbare nullo umquam tempore possint, nec valeant] apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo erigimus et instituimus.

§ 7. Ac insuper eidem ministro generali, ut ministrum provincialem, custodem et definitores dictae provinciae Hungariae creare et eligere, ceteraque omnia et singula in praemissis et circa ea necessaria et quomodolibet opportuna, etiamsi talia sint, vel fuerint, quae magis specialem, specificam, individuum et expressam requirerent mentionem, facere, dicere, ordinare et exequi libere et licite possit et valeat, plenam, liberam et amplam, auctoritate etiam et tenore praedictis¹, conce-

¹ Pessime edit. Main. legit et amplam auctoritatem, etiam tenore praedictis concedimus (R. T.).

¹ Legend. habeat, et tam ipse (R. T.).

² Perperam ed. Main. legit superioris (R. T.).

Ministri generalis polustatis inuitos.

dimus et impertimur licentiam et facultatem.

§ 8. Ita tamen, ut fratres provinciae huiusmodi constitutionibus et ordinationibus in capitulo seu congregatione generali factis, quae strictiori observantiae non adverseptur, subiaceant, ad illarumque observationem omnino tenentur.

Decretum irritans.

§ 9. Decernentes provinciam, per praesentes erectam et institutam huiusmodi, decretis et declarationibus a nobis et Romanis Pontificibus praedecessoribus et successoribus nostris pro reformationibus et custodiis Italiae emanatis, seu emanandis, nullatenus subiectam et comprehensam esse vel fore, ac provinciam, custodem et definitores, aliosque superiores et fratres provinciae, per praesentes erectae et institutae, a quoquam, quavis etiam archiepiscopali, aut episcopali, vel etiam maiori auctoritate fungenti¹, desuper molestari, inquietari, perturbari, aut impediri non posse; sicque per quoscumque iudices ordinarios vel delegatos, sublatam eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, irritum quoque et inane quidquid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 10. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac dicti Ordinis, illiusque provinciarum, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis et litteris apostolicis, eidem² Ordini et provinciis, illiusque et illarum superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, eo-

¹ Edit. Main. legit *fungentes* (n. T.).

² Forsan legendum *eisdem* (n. T.).

rum omnium tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv septembris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 15 septembris 1629, pontif. anno VII.

CCCXLVII.

Quod regens et collegiales collegii S. Bonaventurae in domo Ss. duodecim Apostolorum de Urbe erecti subiaceant obedientiae guardiani dictae domus, aliorumque dicti Ordinis superiorum.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Felici ac prospero collegii S. Bonaventurae, in domo Ss. duodecim Apostolorum de Urbe fratrum Ordinis Minorum S. Francisci Conventualium nuncupatorum erecti, quantum cum Domino possumus, pro nostri pastoralis officii munere consulere volentes, motu proprio et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris,

§ 1. Quod de cetero perpetuis futuris temporibus dilecti filii regens et collegiales dicti collegii obedientiae, correctioni et visitationi dilectorum filiorum guardiani dictae domus, aliorumque dicti Ordinis superiorum, prout ceteri fratres in eadem domo degentes, subiaceant, ita ut debitis poenis puniri possint, non tamen in loco collegiali;

§ 2. Quodque oeconomus pro tempore deputandus ipsius collegii cautionem idoneam de bene administrando dare debeat, necnon guardiani et alii praedicti Ordinis superiores huiusmodi computa ipsius oeconomi quolibet semestri revidere possint;

Exordium.

Praecipit pro ut in rubrica.

Oeconomus quilibet semestri reddat rationem.

et ita in praemissis observari, sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam cansarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, apostolica auctoritate, tenore praesentium, decernimus et declaramus.

Contrariis derogat.

§ 3. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dicti collegii, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indulgentiis et litteris apostolicis, eidem collegio, illiusque regenti et collegialibus praedictis, et quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quaevis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, eorum omnium et singulorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi septembris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 26 septembris 1629, pontif. anno VII.

CCCXLVIII.

Confirmatio decreti sacrae rituum Congregationis super usu baldachini, ministrorum, ac aliarum caeremoniarum

pro abbatibus Congregationis Caestinae, Ordinis sancti patris Benedicti¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exponi nobis nuper fecit dilectus filius Henricus Fortuna, procurator generalis totius Congregationis monachorum Caestinarum Ordinis sancti Benedicti, quod nuper a venerabilibus fratribus nostris sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus sacris ritibus praepositis emanavit decretum tenoris subsequenter, videlicet:

Cum sacra rituum congregatio² aliis de anno MDCVI sub die xviii ianuarii ad instantiam archiepiscopi Firmani prohibuerit priori S. Catarinae Ordinis Canonorum regularium in eorum ecclesia usum baldachini et aliquarum caeremoniarum; et de anno MDCXXVII³ sub die xviii martii idem decretum ad instantiam cardinalis Carafae archiepiscopi Neapolitani extenderit ad omnes priores et abbates cuiuscumque Ordinis, etiam Cassinensis: reverendus pater dominus Henricus Fortuna de Monte Leone, procurator generalis totius Congregationis monachorum Caestinarum Ordinis S. Benedicti, aegre ferens huiusmodi decreta tamquam praedicialia antiquissimae consuetudini solemniter celebrandi cum baldachino et assistentibus in eorum ecclesiis, instetit audiri in eadem sacra Congregatione super dicti antiquissimae eorum consuetudine. Et commissam causam illustrissimo et reverendissimo cardinali Antonio Bar-

Sacra rituum Congregationis edidit decretum ad favorem abbatum monachorum Caestinarum super pontificalibus.

¹ De horum monachorum Congregatione lege Constit. i Caest. V, *Etsi cunctos*, tom. IV, pagina 116. Cui postea communicavit aliorum monachorum privilegia Urbanus VIII, Const. LXXXII, *Sacrosancti*, tom. XIII, pag. 193. Et constitutiones vel statuta, novissime pro Congregationis gubernio edita, confirmavit in Const. CCII, *Sacrosanctum*, ibid. pag. 371.

² Const. similes vide supra pag. 55, etc. (n. T.).

³ Potius ex loc. parall. legendum MDCXVII (n. T.).

berino, coram quo, audito saepius dicto procuratore generali Caelestinorum et rationibus ab eo deductis bene petpensis, eodem illustrissimo ac reverendissimo Antonio referente, sacra rituum Congregatio, re mature discussa, censuit in hac parte recedendum a supradictis decretis de anno MDCVI et MDCXVII, et declaravit licere abbatibus Caelestinis, in tribus tantum anni festivitibus solemniter celebrantibus, uti baldachino, sine auro tamen et pompa, necnon assistentia unius presbyteri et duorum diaconorum, ac aliorum sex ad summum monachorum sacris vestibus coloris solemnitati respective convenientis indulorum, duorum nempe cum pluvialibus, duorum cum planetis, et aliorum duorum cum tuni-cellis, ultra diaconum et subdiaconum, qui in missa cantaturi sunt evangelium et epistolam; dummodo iidem abbates nullo modo teneant sedem abbatialem fixam et permanentem prope altare, ut sedes episcopalis retineri solet, sed eorum sedes retineatur in ecclesia iis tantum diebus, quibus solemniter, ut supra, celebrari debet; et dicti sex monachi, ut supra parati, non in sedibus choralibus, sed super scabellis sedcant, in situ congruo, iuxta ecclesiarum convenientem situm, tunc appositis, panno lanco coopertis; firmis in reliquo remanentibus supradictis sacrae Congregationis in Firmanâ et Neapolitanâ decretis editis. Die¹ xxx iunii MDCXXIX.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, dictus Henricus plurimum cupiat decretum huiusmodi, pro firmiori illius subsistentia et inviolabili observantia, apostolicae nostrae confirmationis robore communiti:

§ 3. Nos, dictum Henricum specialis gratiae favore prosequi volentes, et a qui-

¹ Perporam edit. Main. puncto sublato legit editis die (n. r.).

busvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, decretum praecursorum huiusmodi, cum omnibus in eo contentis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illicque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris, quam facti defectus, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 4. Decretumque et in eo contenta huiusmodi, ac praesentes litteras, valida, firma et efficacia esse et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac eidem Congregationi in omnibus et per omnia plenissime suffragari;

§ 5. Sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus et declaramus.

§ 6. Non obstantibus praemissis, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxvi septembris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 26 septembris 1629, pontif. anno VII.

CCCXLIX.

Episcopo Paphiensi ecclesiae omnes latinae regni Cypri administrandae demandantur¹.

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

Claukula praesentibus apponit.

Aliter indicari prohibet.

Obstantia tollit

Venerabili fratri Petro, episcopo Paphiensi, Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

Commissio, de qua in rubrica.

§ 1. Felici ac prospero ecclesiarum latinarum regni Cypri statui et gubernio, quantum cum Domino possumus, ne aliqua in spiritualibus detrimenta patiantur, pro nostri pastoralis officii munere providere volentes, ac de fraternitatis tuae fide, prudentia, doctrinâ et religionis zelo plurimum in Domino confisi, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotio Propagandae Fidei praepositorum consilio, tibi omnium ecclesiarum latinarum regni Cypri huiusmodi curam, regimen et administrationem in eisdem spiritualibus et temporalibus, cum omnibus et singulis facultatibus, auctoritate et potestate, quas ecclesiarum praedictarum episcopi de iure vel consuetudine habere solent et possunt, et praesertim iuxta sacrorum canonum et Concilii Tridentini decreta visitandi et reformandi, ceteraque omnia et singula, quae in praemissis et circa ea necessaria fuerint, seu quomodolibet opportuna (etiâsi talia forent, quae magis expressam et specificam exigent commissionem), et quae dicti episcopi pro tempore existentes de iure, usu, consuetudine, aut aliâ quomodolibet facere possunt, faciendi, ordinandi et exequendi, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, committimus et demandamus.

Mandatum de parenolo.

§ 2. Mandantes propterea dilectis filiis cleris et populis dictarum ecclesiarum, ceterisque ad quos spectat, ut tibi in omnibus officium tuum concernentibus, et quae in Domino eis mandanda duxeris, pareant et obediant, alioquin sententiam, sive poenam, quam rite tuleris seu staueris in rebelles, ratam habebimus et faciemus, auctore Domino, usque ad satisfactionem condignam inviolabiliter observari.

Bull. Rom. — Vol. XIV.

14

§ 3. Non obstantibus apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ac dictarum ecclesiarum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis ac de verbo ad verbum insertis habentes¹, illis aliâs in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die II octobris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 2 octobris 1629, pontif. anno VII.

CCCL.

Impositio nonnullarum decimarum super beneficiis ecclesiasticis in dominio Reipublicae Venetae existentibus in subsidium belli contra Turcas².

Venerabili fratri Ioanni Baptistae archiepiscopo Amasiensi, moderno et pro tempore existenti nostro et Sedis Apostolicae in dominio Venetorum nuncio,

Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater, salutem et apostolicam benedictionem.

Sacrosanctae militantis Ecclesiae regi-
mini per abundantiam divinae gratiae, nullo licet meritorum suffragio, praepositi, inter graves sollicitudines, quibus pro credito nobis apostolicae servitutis officio assidue premimur, ea est praecipua, quam

Exordium a causa imponendi decimas sumptum.

¹ Vocem habentes nos addimus (A. T.).

² Ex Regest. in Secret. Brev.

continua pericula atque discrimina, quae a nefario Christi nominis hoste turcarum tyranno principibus et populis christianis nunquam non impendent, nobis conficiunt. Quapropter, etsi Domini Dei exercituum, qui sponsam suam Ecclesiam sanctam protegit, praesidio potissimum confidamus, cogimur tamen pro debito pastoralis muneris in id omni cogitatione omnique curâ incumbere, ut provisionis nostrae ministerio, adhibitis catholicorum principum viribus, mala huiusmodi procul a populo christiano arceantur. Cum vero plus satis constet eundem impium turcarum tyrannum nihil avidius quaerere, quam christianos populos invadere, et, christianam religionem exterminando, abominationem suam plantare ac propagare; idcirco, pro eâ quam universo gregi dominico curâ nostrae divinitus commisso impendere tenemur sollicitudine, malum hoc iamdudum metuentes, pro officii nostri debito Venetorum praecipue nobilissimam Rempublicam, quae hostibus maxime exposita esse dignoscitur, non semel in Domino cohortati sumus, ne insidiarum plenâ cum impiis pace, quibus non est pax, confideret, sed prudenter caveret, suasque arces potius et loca muniret, classem et alia ad bellum necessaria compararet et parata haberet.

Sexdecim decimas super omnibus beneficiis ecclesiasticis imponit.

§ 1. Cum autem ingentes sumptus haec res postulet, felicitatis recordationis Clementis VIII et Pauli V, necnon Gregorii XV, aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum vestigiis inhaerentes, eam Rempublicam id enixe flagitantem ecclesiasticis auxiliis prompto libentique animo adjuvandum decrevimus, attendentes non solum nos eius unius saluti, verum etiam multorum ac omnium Italiae populorum incolumitati consulere, cum ipsa sit magnum totius Italiae po-

pulorum munimentum, ac firmissimum maris Adriatici propugnaculum. Quamobrem aequum et rationi consentaneum esse duximus, eidem Reipublicae, eorumdem Clementis et Pauli necnon Gregorii praedecessorum exemplo, subsidio decimarum ex fructibus et redditibus cleri eiusdem Status Venetorum pro eisdem usibus ad certum tempus attribuendo, subvenire, firmam in Domino fiduciam habentes fore ut ea Respublica hac testificatione paternae voluntatis erga se nostrae non solum se esse munitam et pro renatâ ad resistendum² cotumuni hosti paratam in dies magis conservet, sed etiam ad pristinos belli spiritus resumendos contra eundem turcarum tyrannum excitetur, ut ille christianorum armis ab Europae finibus aliquando detrudatur. Nos igitur, istis gravissimis et iustissimis de causis moti, motu proprio, ac ex certâ scientiâ, ac de apostolicae potestatis plenitudine nostris, tenore praesentium, indicimus et imponimus sexdecim decimas integras omnium et quorumcumque fructuum, reddituum et proventuum quarumcumque ecclesiarum patriarchalium, archiepiscopalium, episcopalium, abbatialium, capitularium et conventualium, prioratum quoque, praepositarum, praepositatum, praepositoriarum, canonicatum, praebendarum, dignitatum, etiam maiorum ac principalium, personatum, administrationum et officiorum, ceterorumque beneficiorum ecclesiasticorum, cum curâ et sine curâ, secularium, ac S. Benedicti, S. Augustini, Cluniacensis, Cisterciensis, Praemonstratensis, S. Basilii, Silvestrinorum, et, qui proprietates redditusque certos ex privilegio apostolico vel aliâs possident, Mendicantium, et quorumvis aliorum Ordinum utriusque sexus et congregatio-

¹ Vocem esse redundare puto (R. T.).

² Perperam edit. Main. legit restituendum (R. T.).

¹ Ni legendum potius sit adjuvandum (R. T.).

num¹, non tamen earum quae² inferius descriptae sunt, ac militiarum regularium in universo dominio dictae Reipublicae Venetorum existentium.

Aliasque sexdecim super quibuscumque pensionibus.

§ 2. Ac insuper alias sexdecim decimas omnium et quarumcumque pensionum annuarum, super fructibus, redditibus et proventibus supradictis assignatarum et assignandarum, ab omnibus et quibuscumque patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis, ceterisque cuiuscumque status, gradus, dignitatis et conditionis personis (exceptis dumtaxat venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, necnon dilectis filiis fratribus hospitalis S. Ioannis Hierosolymitani, ac fratribus Mendicantibus praedictis, et insuper beneficiis ecclesiasticis officio sanctae Inquisitionis haereticae pravitatis in dicto dominio instituto unitis, annexis et applicatis, quos cardinales, ac fratres hospitalis praedicti, ac beneficia praedicto Inquisitionis officio unita, in totum; fratres vero Mendicantes pro medietate dumtaxat, ab eisdem decimis et earum solutione immunes et exemptos esse volumus et decernimus) ecclesias, monasteria et beneficia, ac pensiones, seu fructus, aut illorum partem huiusmodi in eodem dominio quocumque iure ac titulo obtinentibus et obtenturis, nec non ab universis etiam oeconomicis, commendatariis, atque administratoribus perpetuis et temporalibus, usufructuariis similiter fructus omnes vel illorum partem loco pensionum annuarum, vel pensiones et alia huiusmodi iura ex quacumque auctoritate apostolicâ in toto vel in parte reservata habentibus et habituris, sive secularibus, sive quorumcumque Ordinum, Congregationum et militiarum praedictorum regularibus, et ab ipsis, et ecclesiis, capitulis, conventibus, ordinibus, congregationibus,

Cardinales, aliosque ab his decimis exemptos.

Mendicantes autem pro medietate solvere debent.

personis, collegiis, militiis, massis et locis praedictis, quacumque amplissimâ et firmissimâ exemptione et immunitate, reali, personali vel mixtâ, antiquâ et immemorabili, pacificâ et continuâ, etiam ex titulo quantumvis oneroso, suffultis, integraliter et cum effecta numerandas, persolvendas et consignandas.

§ 3. Ulterius, supradictis de causis, motu, scientiâ et potestatis plenitudine similibus, imponimus et indicimus novem decimas omnium et quorumcumque fructuum, reddituum et proventuum, ad Cassinensem, aliâs S. Iustinae de Padua, Lateranensem, Carthusiensem, Montis Oliveti, S. Salvatoris, Camaldulensem, S. Mariae Vallisumbrosae, S. Georgii in Alga Venetiarum, Caelestinorum, Cisterciensium, provinciae Lombardiae, Cruciferorum et S. Hieronymi Congregationes, earumque monasteria, abbatiales vel conventuales aut alias mensas, prioratus, praeceptorias, praepositorias, beneficia et officia, cum curâ et sine curâ, membra, grangias et alia loca illis annexa in dicto dominio consistentia quovis modo pertinentium¹, etiam per ipsas congregationes, earumque superiores, abbates, priores, praepositos, conventus, capitula et personas (ultra subsidia montis religionis, seu quadringentorum millium scutorum, et quartae partis eorumdem fructuum, reddituum et proventuum, et alia onera, quae per Sedem Apostolicam eis imposita aut aliâs persolvunt, seu persolvere promiserunt) similiter numerandas et persolvendas et consignandas, secundum valorem annum verum fructuum, reddituum et proventuum praedictorum. Et ad hunc effectum (licet felicitatis recordationis Pius Papa V nonnullis tunc causis

Novemque alias super unaquaque Congregatione monastica hic expressâ.

¹ Male edit. Main. legit pertinentia solven., nam pertinentium pro pertinentia legi oportere constat; vox autem solven. praeter rem est, nam sequitur postea numerandas et persolvendas et consignandas (R. T.).

¹ Edit. Main. legit congregationis (R. T.).

² Edit. Main. habet earumque (R. T.).

adductus, et Clemens, necnon Paulus, ac novissime Gregorius, praedecessores nostri praedicti, etiam ex aliis tunc expressis causis, easdem congregationes a decimis super fructibus et redditibus ecclesiasticis deinceps ubivis etiam in dominio Venetorum et ex quacumque causâ imponendis liberâs et immunes fecerint), pari motu, scientiâ, auctoritate, et de apostolicae potestatis plenitudine, quoad fructus, redditus et proventus ad ipsas congregationes, et quamlibet earum, in dicto dominio Venetorum spectantes, immunitates, exemptiones, ac omnes et quoscumque contractus, scripturas, conventiones, transactiones, concordias, pacta, instrumenta, obligationes, etiam in formâ camerae apostolicae, et iuramento vel aliâ quavis firmitate roborata, praesertim inter Pium et Clementem, ac Paulum, necnon Gregorium praedecessores praedictos, et cameram apostolicam, et pro eâ S. R. E. camerarium vel thesaurarium generalem, aliosve quoscumque tunc existentes, et eiusdem camerae ministros, quantumvis amplâ et sufficienti facultate ad praemissa faciendâ suffultos, ex unâ, et congregationes ultimodictas illarumque procuratores ex alterâ partibus, ac omnia et quaecumque privilegia, indulta, libertates, exemptiones, immunitates, hac de causâ in hunc usque diem eisdem congregationibus etiam ex causâ et titulo oneroso concessa, hac vice dumtaxat et ex causis supradictis suspendimus, ac ipsis congregationibus quoad novem decimas praedictas hac vice, ut praefertur, suffragari volumus, illa vero aliâs in suo robore permanere decernimus, ipsasque congregationes ex gravissimis causis praedictis novem decimis huiusmodi oneramus¹, quum ceteris secularibus ac regularibus clericis

¹ Aptius legend. *oneratas*, aut addenda vox *atque* (R. T.).

et personis eiusdem domini Venetorum sexdecim, ut praefertur, indixerimus, tali nostrae impositioni acquiescere, ac tacitas et contentas esse volumus. Universas vero et singulas personas, quavis dignitate vel auctoritate fungentes, tam supradictas ecclesias, monasteria et beneficia quomodolibet obtinentes, ac pensiones, seu fructus, aut earum partem sibi, ut praefertur, reservatas percipientes, quam ultimodictas congregationes, et eorum unumquemque, tam coniunctim quam divisim, ad huiusmodi decimas in octo annis, binas videlicet decimas dumtaxat quolibet anno, et, quoad ultimodictas congregationes, singulas tantum decimas cum unâ octavâ parte alterius decimae, quoad dictos autem fratres Mendicantes singulas similiter decimas quotannis, durante octennio a die qua ultima concessio expirat computando, et ut sequitur finiendo, in certis terminis per te praefigendis integre persolvendas efficaciter teneri et iure obligatos esse; iisdemque pensionariis, aut eorum alicui, pensiones annuas praedictas quantumlibet exemptas, et sub quibusvis obligationibus, etiam in formâ camerae, et iuramento etiam de non contraveniendo, et forsân de non impetrando gratias nostras contra eos, et de non utendo concessis, firmatas, aut aliâs vallatas, et forsân aliis cautelis et decretis munitas, causam donationis super iisdem fructibus et pensionibus etiam medio cedularum banchi, seu in formâ depositi, habentibus, et intra octo annos praedictos habituris (etiâsi ipsi, a quibus pensiones huiusmodi solvendae sunt, iuri et actioni petendae vel retinendae portionis², aut ratae partis pensionarios tangentis, iureiurando renunciarerint) ulla privilegia aut indulgentias sub quacumque verborum formâ

¹ Coniunct. *et nos addimus* (R. T.).

² Edit. Main. legit *portiones*, contra syntaxis rationem, ut patet (R. T.).

aut expressione concepta quo ad hoc nullatenus suffragari volumus.

Clausula sublatâ.

§ 4. Sicque, et non aliter, in praedictis universis et singulis per quoscumque iudices et commissarios, etiam causarum palatii apostolici auditores, etiam S. R. E. cardinales, in quavis causâ et instantiâ, sublata eis, et eorum cuilibet, quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari, decernimus.

Exactors deputat.

§ 5. Ut autem huiusmodi decimae facilius exigantur, fraternitatem tuam, ac venerabiles fratres patriarcham Venetiarum et episcopum Clodiensem, ad dictas decimas exigendas, ducique et dominio praedictis, sive eius ministris ad id specialiter deputatis, statim, nulla interpositâ morâ, et sine aliquâ prorsus diminutione, retentione, aut detractiōe, etiam non detractis quinque pro centenariō camerae nostrae praedictae in exactione talium decimarum applicari consuetis, integre consignandas, earumdem decimarum collectores et exactores praedictos constituimus et deputamus; ac tibi et patriarchae Venetiarum ac episcopo Vicentino¹, pro onere quod in exactione decimarum huiusmodi sustinebitis, quatuor millia scuta auri in auro ex eisdem decimis detrahenda, et illorum medietatem inter vos pro aequali portione et quolibet anno eiusdem octennii pro rata distribuendam et dividendam, reliquam vero medietatem subcollectoribus et aliis exactoribus ac procuratoribus, ad easdem decimas colligendas deputatis, etiam quolibet anno pro rata, habitâ ratione laboris et amplitudinis cuiuscumque civitatis et dioecesis, loco salarii seu stipendii et mercedis assignan-

¹ Nescio qua ratione antea de episcopo Clodiensi, nunc de Vicentino mentio est (R. T.).

dam et distribuendam¹ (ita tamen, ut non quotannis huiusmodi quatuor millia scuta, sed in toto octennio integra summa eorumdem quatuor millium scutorum, pro rata quolibet anno, detrahatur, ac tam vos et quilibet vestrum, quam ipsi subcollectores et alii praedicti, ratione fructuum ecclesiarum, quibus nunc praeesse dignoscimini, aut imposterum praefici, vel beneficiorum obtentorum, aut quae obtinere, necnon fructuum et pensionum reservatorum et assignatarum, quos et quas vobis assignari posthac contigerit, decimas ipsas pro vestrâ et illorum ratâ, et illorum quemlibet tangente, integre et realiter persolvere omnino teneamini, et dictâ assignatione et distributione contenti esse debeatis, nec quidquam aliud vos et vestrum quilibet praetendere possitis) assignamus; ac² tibi et aliis praedictis, a dictis patriarchis, archiepiscopis, episcopis, electis, administratoribus, commendatariis, abbatibus, prioribus, praepositis, capitulis, conventibus et aliis personis (supra expressis exceptis) easdem decimas, ut praefertur, per nos impositas petendi, exigendi et colligendi, eisque tam in genere quam nominatim et in specie ut illas solvant sub privationis beneficiorum ecclesiasticorum per eos quomodolibet obtentorum, aliisque prout nobis³ videbitur poenis, etiam pecuniariis, ac demum per sententias et censuras ecclesiasticas mandandi et praecipendi, ac pro earumdem decimarum faciliori exactione unum vel plures subcollectores, qui, si in dignitate ecclesiastica constituti sint, pari, actu vigore⁴ praesentium, facultate fungantur, per locorum Ordinarios in quacumque civitate et dioecesi

¹ Male edit. Main. legit *assignan. et distribuendi* (R. T.).

² Haec verba *assignamus*; ac necessaria addenda censuimus (R. T.).

³ Forsan legendum *vobis* (R. T.).

⁴ Forsan legendum *actu et vigore* (R. T.).

et loco sibi subiecto pro tempore deputatos approbandi, et, si quis ex ipsis Ordinarijs intra aliquem brevem terminum vestro arbitrio praefigendum viros idoneos ad id deputare neglexerit, tibi, etiam sine illorum consensu, tuo arbitrio illos libere deputandi et deputatos amovendi, aliosque eorum loco toties quoties tibi videbitur substituendi et subrogandi, ac solvere recusantes et differentes, et generaliter contradictores quoslibet et rebelles, et ne decimae huiusmodi solvantur persuadentes directe vel indirecte, per ipsas censuras ecclesiasticas, ac alia opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendi, auxilioque brachii secularis contra eos ad hoc si opus fuerit invocandi, solventes vero de solutis quietandi et liberandi a censuris et poenis, quas dicta occasione quomodolibet incurrerint, absolvendi, ac generaliter omnia et singula alia in praemissis et circa ea necessaria seu quomodolibet opportuna faciendi, ordinandi, mandandi et exequendi, plenam et liberam, auctoritate et tenore praedictis, facultatem concedimus et potestatem.

Derogat obstantibus.

§ 6. Non obstantibus regulam nostram de non tollendo iure quaesito, ac aliis quibusvis apostolicis, ac etiam in provincialibus et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque; aut si ipsis patriarchis, archiepiscopis, episcopis, electis, administratoribus, commendatariis, abbatibus, prioribus, praepositis, capitulis, conventibus, congregationibus et aliis personis praedictis, vel quibusvis aliis, communiter vel divisim, ab eadem sit Sede indultum, quod ad solutionem alicuius decimae non teneantur, et ad id compelli, aut quod interdici, suspendi vel excommunicari, seu extra vel ultra certa loca ad iudicium evocari non possint per litteras aposto-

licas non facientes plenam et expressam ac de verbo ad verbum de indulto huiusmodi mentionem; et quibuslibet aliis privilegijs et exemptionibus, etiam in corpore iuris clausis, ac litteris apostolicis, quibuscumque dignitatibus seu Ordinibus, specialiter vel generaliter, sub quacumque verborum forma expressis¹, etiamsi motu proprio, ac de apostolica potestate plenitudine et consistorialiter, ac etiam in vim contractus emanaverint, etiamsi pro sufficienti illorum derogatione de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, ac de verbo ad verbum, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio habenda esset: quae eis quoad praemissa nolumus in aliquo suffragari.

§ 7. Volumus autem, quod, iuxta ordinationem in concilio Viennensi super hoc editam, calices, libri et alia ornamenta ecclesiarum, monasteriorum, beneficiorum et aliorum piorum locorum divino cultui dicata, ex causa pignoris vel alia, occasione solutionis decimarum huiusmodi, nullatenus capiantur, detrahantur vel occupentur;

§ 8. Quodque praesentium litterarum transumptis, tuo vel alterius praelati ecclesiastici sigillo et publici notarii subscriptione² munitis, eadem prorsus fides adhibeatur in iudicio et extra, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die III octobris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 3 octobris 1629, pontif. anno VII.

CCCLI.

Beatificatio Caietani Thienaei Clericorum Regularium fundatoris, ac in-

¹ Legendum vel addendum concessis (R. T.).

² Male edit. Main. legit subscriptae (R. T.).

*dultum celebrandi missam et officium de eodem recitandi*¹.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

In Sede Principis apostolorum, nullis licet nostris suffragantibus meritis, divina providentia constituti, ad ea per quae servorum Christi veneratio in terris promoveatur, et laudetur Dominus in sanctis suis, pastoralis muneris nostri partes propensis studiis impendimus, prout pia catholicorum regum et principum aliorumque christifidelium et praesertim² vota exposcunt, nosque conspiciamus in Domino salubriter expedire.

Instantiae factae Pontifici pro huius viri beatificatione.

§ 1. Sane nomine dilectorum filiorum praepositi generalis et Congregationis Clericorum Regularium Theatinorum nuncupatorum nobis nuper expositum fuit, quod, facta nuper per dilectos etiam filios Caesarum palatii apostolici auditores nobis relatione de processibus, apostolica auctoritate fabricatis, super sanctitate servi Dei Caietani Thienaei nobilis patris Vicentini dictae Congregationis fundatoris, iisque in congregatione venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium sacris ritibus praepositorum, de mandato nostro, per plures sessiones, citato etiam ad hoc et audito promotore fidei, ad relationem dilecti filii nostri Antonii S. Mariae in Aquiro diaconi cardinalis Barberini nuncupati, nostri secundum carnem ex fratre germano nepotis, acerrime discussis, cognito primum super validitate dictorum processuum, deinde super virtutibus heroicis, ac demum su-

¹ Huius Congregationis institut. habes in Constit. x Clementis VII, Exponi nobis, tom. VI, pag. 73.

² Videtur addendum religiosorum; vel legendum cum Cherubino prout pia christifidelium, et praesertim catholicorum regum et principum vota (R. T.).

per miraculis in vita et post mortem intercessione dicti servi Dei ab Altissimo patris, iidem cardinales unanimi consensu censuerunt, tuto posse, quodcumque nobis placuerit, ad solemnem canonizationem dicti servi Dei Caietani Thienaei deveniri. Quare pro parte non solum praepositi generalis et Clericorum praedictorum, verum etiam charissimorum in Christo filiorum nostrorum Ferdinandi Romanorum regis in imperatorem electi, ac Ludovici Francorum regis christianissimi, necnon dilectorum filiorum nobilium virorum ducis et Reipublicae Venetorum, aliorumque christianorum principum nobis fuit humiliter supplicatum, ut interim, donec ad solemnem canonizationem dicti servi Dei Caietani Thienaei deveniatur, idem servus Dei Caietanus Thienaeus Beatus nuncupari, atque officium et missa de eo, ut infra, celebrari possit.

§ 2. Nos, pijs Ferdinandi regis in imperatorem electi, ac Ludovici regis, necnon ducis et reipublicae, aliorumque principum, ac praepositi et clericorum praedictorum votis huiusmodi, quantum cum Domino possumus, benigne annuere volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, de eorundem cardinalium consilio, ut ipse Dei servus Caietanus Thienaeus imposterum Beatus nuncupari, atque ab omnibus Clericis Regularibus ubique existentibus officium de communi Confessoris non Pontificis in die eius obitus recitari et missa celebrari, iuxta breviarum et missalis romani rubricas, etiam per sacerdotes regulares et seculares ad eorum ecclesias confluentes; in civitate vero Vicentina, ubi natus, et in civitate Neapolitana, ubi sacrum eius corpus requiescit, in omnibus ecclesijs, tam regularium, quam secularium, missam et officium, ut supra, respective celebrari et recitari valeat; ac, pro praesenti anno dumtaxat;

¹ Praep. in nos addimus (R. T.).

Beatificatio eiusdem, ac concessio missae et officii, prout hic.

dicti praepositus generalis et clerici solemnem beatificationem cum officio et missa, in die eis benevisâ, hic Romae in ecclesiâ S. Andreae de Valle, necnon alii ad illam confluentes celebrare libere et licite possint et valeant, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, licentiam et facultatem concedimus et impertimur.

Contrarium remollo.

§ 5. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides transumptorum.

§ 4. Volumus autem, ut praesentium transumptis, etiam impressis, secretarii ipsius Congregationis vel alicuius notarii publici manu subscriptis, et alicuius personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae aut praepositi vel vicarii generalis eiusdem Congregationis sigillo munitis, eadem prorsus fides ubique adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae, vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die VIII octobris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 8 octobris 1629, pontif. anno VII.

CCCLII.

Extensio facultatum Cruciatæ, quoad licentiam vescendi ovis et lacticiis, ad patriarchas, archiepiscopos et alios inferiores praelatos, ac presbyteros et clericos seculares, tantum exceptâ maiori hebdomadâ.

Charissimo in Christo filio nostro Philippo, Hispaniarum regi catholico,
Urbanus Papa VIII.

Charissime in Christo fili noster,
salutem et apostolicam benedictionem.

Plus V alique Pontifices vigore cruciatæ concesserunt ieiunio.

§ 1. Alias a felicis recordationis Pio Papa V praedecessore nostro (inter ceteras gratias illas spirituales et temporales ad

1 Ex Regest. in Secret. Brev.

certum tunc expressum tempus publicandas et duraturas clarae memoriae Philippo II Hispaniarum regi catholico avo tuo, ac omnibus et singulis christifidelibus in regnis et dominiis Hispaniarum et illis adiacentibus necnon Sardiniae insulis consistentibus et ad illa declinantibus, iis qui certa munera adimplevissent, concessas, et a diversis Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris eidem Philippo ac similis memoriae Philippo III etiam Hispaniarum regi catholico genitori tuo, et a nobis per nostras in simili formâ Brevis sub die XXVI martii MDCXXIV et die IX octobris praesentis anni MDCXXIX expeditas litteras¹ maiestati tuae prorogatas, indultum fuit, ut ipsi carnibus, de consilio utriusque medici, temporibus ieiuniorum tam quadragesimalium quam quorumlibet totius anni, ac, pro eorum libito, ovis et lacticiis vesci, ita quod, qui carnes non² comedissent, servatâ in ceteris ieiunii ecclesiastici formâ, dicto ieiunio satisfacisse censerentur, libere et licite possent.

Exceptis tamen patriarchis primatibus, etc.

§ 2. Sub hac tamen gratiâ et concessione minime comprehendi patriarchas, primates, archiepiscopos, episcopos, neque alios inferiores praelatos, neque quaslibet regulares personas, atque ex secularibus eas, quae in presbyteratus ordine constitutae essent, quoad quadragesimalia ieiunia; illis autem exceptis, omnes praedictos, praeterquam³ insularum praedictarum incolae, etiam ovis et lacticiis vesci posse, ut supra concessit; voluit etiam quemcumque ecclesiasticum, vel secularem, qui eam gratiam fuisset assequutus, eâ minime posse uti extra ipsâ Hispaniarum regna, et aliâs prout in diversis tam sub

¹ Non istas sed aliam habes tom. XIII, p. 165 (R. T.).

² Iam ib. notavimus particulam non videri delendam (R. T.).

³ Videtur potius legendum praeter (R. T.).

CCCLIII.

plumbo, quam in simili formâ Brevis desuper expeditis litteris, quarum omnium tenores praesentibus pro expressis haberi volumus, plenius continetur.

Urbanus idem privilegium extendit ad ipsos.

§ 3. Nunc autem nos, spirituali consolationi patriarcharum, primatum, archiepiscoporum, episcoporum, aliorumque inferiorum praelatorum et presbyterorum secularium praedictorum dumtaxat, quantum cum Domino possumus, benigne consulere volentes, supplicationibus etiam maiestatis tuae nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, venerabilibus fratribus patriarchis, primatibus, archiepiscopis, episcopis et aliis inferioribus praelatis, necnon clericis et presbyteris secularibus praedictis tantum, ut quadragesimali tempore, hebdomadâ tamen maiori exceptâ, ovis similiter et lacticiis, pro eorum libito, uti et vesci libere et licite valeant, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, indulgemus.

Et Antonium de Soto huius indulti commissarium eligit.

§ 4. Ac dilectum filium Antonium de Sotomaior, Ordinis fratrum Praedicatorum professorem, praedictarum gratiarum exequutorem et commissarium apostolicâ auctoritate deputatum, et praesentium exequutorem et commissarium, auctoritate et tenore praedictis facimus, constituimus et deputamus.

Clausulae.

§ 5. Decernentes irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 6. Non obstantibus litteris praedictis, ac omnibus iis, quae in illis concessa sunt non obstat, ceterisque contrariis quibuscumque. Praesentibus ad sexennium tantum valituris.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die X octobris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 10 octobris 1610, pontif. anno VII.

Iubilaei universalis concessio ad divinam opem pro imminentibus in diversis christiani orbis partibus periculis postulandam.

Urbanus Papa VIII.

Universis christifidelibus praesentes litteras inspecturis, salutem et apostolicam benedictionem.

Irritatus assiduis humani generis flagitiis Deus consuevit iracundiae suae flagella saepius ostentare, ut errantes derelinquant vias suas, et aliquando visitat in virgâ iniquitates et in verberibus peccata; nolens tamen aliquem perire, remediis acrioribus excitat peccatorum sopitas mentes, ut resipiscentes ad eum revertamur. Nos igitur, e pastorali speculâ, dominici gregis nobis, licet immeritis, crediti, propicientes salutem, cum propius imminere discrimina pestilentiae, et damna famis pervagari, bellique turbines in detrimentum catholicae religionis varias christiani orbis partes invadere, et ibidem violentius percrebescere animadvertamus, oculos in excelsum tollimus ad Altissimum, qui, licet sit iustus, etiam misericors est et placabilis super nequitiam populi sui; et, publicae orationis anchorâ, quod saepius fecimus, iterum innixi, instantis tempestatis impetum evitare speramus. Adeamus itaque in amaritudine animarum nostrarum, recogitantes vitae praeteritae annos, aram misericordiarum Domini, et sine intermissione orantes contriti cordis et humiliati spiritus offeramus ei sacrificium, ut, qui interdum opem implorantibus dormiens vult videri, et quandoque supplicantium preces serius audit, tandem cumulate exaudiat, et nostris et communibus fidelium votis in tempore opportuno adesse dignetur, et tantos aestuantis maris motus dissidiorum, ventis imperans, sedet, ut optata fiat tranquillitas. Hoc

Causa huius concessionis Iubilaei et hortatio ad illud assequendum.

autem ut fructuosius et maiori cum spiritus ardore peragatur, ex veteri Ecclesiae Romanae omnium matris et magistrae more, in praesentibus necessitatibus, eiusdem Ecclesiae thesauros, quorum dispensatores a Domino constituti sumus, proferre et largissime erogare decrevimus. Itaque, ex parte omnipotentis Dei Patris et Filii et Spiritus Sancti, omnes et singulos utriusque sexus christifideles, tam in alma Urbe nostra quam alibi ubicumque locorum constitutos, apostolicam auctoritate paterne enixeque requirimus, monemus, et in Domino adhortamur ad infrascripta devote peragendum et adimplendum, ac ad Deum Salvatorem nostrum orandum, ut per viscera misericordiae suae fidem catholicam protegere, ab hostium conatibus et insidiis defendere, haeresim extirpare, principibus christianis pacem et veram concordiam donare, ac praecipue praesentibus Ecclesiae necessitatibus subvenire dignetur.

§ 1. Nos enim, de omnipotentis Dei misericordia ac beatorum Petri et Pauli apostolorum eius auctoritate confisi, ex illa ligandi atque solvendi potestate, quam nobis Dominus, meritis minime suffragantibus, contulit, universis et singulis christifidelibus in alma Urbe praedicta degentibus, qui solemnem processioni, quam ab ecclesia B. Mariae Angelorum nuncupata, Carthusiensis Ordinis, ad basilicam eiusdem B. Mariae Maioris etiam nuncupatam de Urbe, feria quarta proxima sequentis hebdomadae, una cum venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, christianorumque regum et principum apud nos et Apostolicam Sedem oratoribus, omnibusque praelatis, processibus, ac universo clero et populo agemus, interfuerint, aut qui praedicta vel immediate subsequenti hebdomada eadem ecclesiam et basilicam, saltem semel, visitaverint, ibique devote, ut supra, Deum

oraverint, necnon feria quarta et sexta ac sabbato eiusdem vel subsequentis hebdomadae ieiunaverint, et peccata sua confessi fuerint, atque in primo die dominico, vel secundo, seu saltem alio dictarum hebdomadarum die, sanctissimum Eucharistiae sacramentum reverenter sumpserint, et elemosynas ad libitum, prout caritas singulis suggesserit, fecerint;

§ 2. Ceteris vero omnibus et singulis fidelibus, extra Urbem existentibus, in quibusvis civitatibus, terris et locis, qui processioni ab Ordinariis locorum vel eorum vicariis seu officialibus de eorum mandato, et, ipsis deficientibus, per eos qui ibi curam animarum exercent, prima vel secunda hebdomada postquam ad eorum notitiam hae nostrae litterae devenierint indicendae et agendae interfuerint, vel ecclesiam seu ecclesias per eodem designandas saltem semel visitaverint, ibique, ut supra, Deum oraverint, ac feria quarta, sexta et sabbato alterius ex duabus hebdomadis ab eisdem deputandis ieiunaverint, pariterque peccata sua confessi ac sanctissimam communionem refecti fuerint, et elemosynas similiter pro arbitrio suo fecerint, plenissimam omnium peccatorum suorum indulgentiam et remissionem, sicut anno iubilaei visitantibus certas ecclesias intra et extra Urbem concedi consuevit, tenore praesentium concedimus et elargimur.

§ 3. Navigantes vero, aut iter agentes, ut, cum primum ad sua sese domicilia receperint, suprascriptis peractis, et, loco interventus in processione, visitata ecclesia cathedrali, vel maiori aut parochiali loco eiusdem domicilii, eandem indulgentiam consequi possint et valeant;

§ 4. Regularibus autem personis utriusque sexus, etiam in claustris perpetuo degentibus, necnon aliis quibuscumque, tam laicis quam religiosis, secularibus vel

1 Puto legendum esse loci (R. T.).

Necnon pro existentibus extra Urbem.

Ac pro itinerantibus.

Etiam pro regularibus aliisque impeditis.

regularibus, etiam in carcere aut in captivitate existentibus, vel aliqua corporis infirmitate seu alio quocumque impedimento detentis, qui supra expressa vel eorum aliqua praestare nequiverint, ut confessarius, quem, ut infra, elegerint, eis praedicta omnia et singula, vel eorum aliqua, in alia pietatis opera commutare, vel in aliud proximum tempus prorogare possit, eaque iniungere, quae ipsi poenitentes efficere poterunt, pariter concedimus et indulgemus.

§ 5. Cupientes autem omnes christifideles participes fieri huius pretiosissimi thesauri, universis et singulis utriusque sexus, tam laicis quam ecclesiasticis, secularibus et regularibus, cuiusvis Ordinis, congregationis et instituti, licentiam concedimus et facultatem damus, ut sibi ad hunc effectum eligere possint quemcumque presbyterum confessarium, tam secularem quam cuiusvis Ordinis regularem, ex approbatis a locorum Ordinariis, qui eos ab omnibus excommunicationis, suspensionis et aliis ecclesiasticis sententiis et censuris, a iure vel ab homine, quavis causa latis seu inflictis, necnon ab omnibus peccatis, excessibus, criminibus et delictis, quantumvis gravibus et enormibus, etiam locorum Ordinariis sive nobis Sedi Apostolicae, et etiam in litteris die Coenae Domini legi solitis contentis, et alias per quascumque nostras aut Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum constitutiones, quarum tenores praesentibus haberi volumus pro expressis, quomodocumque reservatis, in foro conscientiae, et hac vice tantum, non tamen a crimine haeresis, absolvere et liberare valeant², et insuper vota quaecumque (religionis et castitatis exceptis) in alia pia et salutaria opera commutare; iniunctam tamen eis et eorum cuilibet in supradictis omnibus ca-

1 Partic. quam nos addimus (R. T.).

2 Potius legerem valeat (R. T.).

sibus poenitentia, aliisque eiusdem confessarii arbitrio iniungendis.

§ 6. Quapropter tenore praesentium in virtute sanctae obedientiae districte praecipimus atque mandamus omnibus et quibuscumque venerabilibus fratribus patriarchis, archiepiscopis, episcopis et aliis ecclesiarum praelatis ac quibuscumque Ordinariis locorum, eorumque vicariis et officialibus, vel, iis deficientibus, illis qui curam animarum exercent, ut, cum praesentium litterarum transumpta aut exempla etiam impressa acceperint, illa statim absque¹ ulla mora, retardatione vel impedimento per suas ecclesias et dioeceses, provincias, civitates, oppida, terras et loca publicent et publicari faciant, ac cleris et populis sibi subiectis solemnes processiones et supplicationes indicent et celebrent, ecclesiamque seu ecclesias visitandas designent.

§ 7. Non intendimus autem per praesentes super aliqua irregularitate publica vel occulta, nota, defectu, incapacitate seu inhabilitate quoquomodo contracta dispensare, vel aliquam facultatem tribuere dispensandi seu habilitandi, et in pristinum statum restituendi, etiam in foro conscientiae; neque etiam easdem praesentes iis, qui a nobis et Apostolica Sede vel ab aliquo praelato seu iudice ecclesiastico excommunicati, suspensi, interdicti, seu alias in sententias et censuras incidisse declarati vel publice denunciati fuerint, nisi infra tempus celebrationis huiusmodi iubilaei satisfecerint aut cum partibus concordaverint, ullo modo suffragari posse aut debere.

§ 8. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, praesertim quibus facultas absolvendi, in certis tunc expressis casibus, ita Romano Pontifice pro tempore existenti reservatur, ut nec etiam similes vel dissimiles iubilaei indulgentiarum et facultatum huiusmodi concessionem, nisi de illis expressa mentio aut specialis

Praeceptum illud publicandi, etc.

Restrictio circa facultatem dispensandi.

Contrarium remittit.

Concessio iubilaei pro existentibus Romanae.

derogatio fiat, cuique suffragari queant, necnon regulâ nostrâ de non concedendis indulgentiis ad instar, ac quorumcumque Ordinum et Congregationum, sive institutorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel aliâ quavis firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus et Congregationibus atque institutis quomodolibet concessis, approbatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus specialis, specifica et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quâvis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis ac formam eorum traditam pro servatâ habentes, hac vice specialiter, nominatim et expresse ad effectum praesentium derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Transumptio-
rum fides.

§ 9. Ut autem praesentes nostrae, quae ad singula loca deferri non possunt, ad omnium notitiam facilius deveniant, volumus, ut earumdem praesentium transumptis vel exemplis etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, ubique locorum et gentium eadem prorsus fides adhibeatur, quae haberetur ipsis praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii octobris MDCXXIX, pontificatus nostri anno vii.

Dat. die 22 octobris 1629, pontif. anno vii.

CCCLIV.

*Pro Ordine S. Basilii Congregationis Reformatae del Tardon et S. Antonii de Valle del Gallegillos*¹.

¹ Vide de hisce tom. xi, pag. 39 seqq. (R. T.).

**Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.**

Pastoralis officii nobis ex alto commissi debitum postulat, ut, circa statum religiosorum Ordinum quorumcumque in Ecclesiâ Dei militantium salubriter dirigendum mentis nostrae aciem assidue intendentes, ad ea praecipue eiusdem officii partes sedulo impendamus, ut, quae a Romanis Pontificibus praedecessoribus nostris pro felici eorumdem Ordinum statu et directione proinde sunt statuta et ordinata, ab iis, ad quos spectat, inviolabiliter observentur.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit dilectus filius procurator generalis monachorum Ordinis S. Basilii Congregationis Reformatae nuncupatae, quod aliâ felicitis recordationis Clemens Papa VIII, praedecessor noster, cupiens S. Basilii huiusmodi regulam cum suo laudabili de labore manuum instituto in suâ propriâ et primitivâ sanctorum patrum observantiâ stabiliri ac perpetuo conservari, duo monasteria eiusdem Ordinis tunc expressa in monasteria reformationis et verae regulae observantiae constituens et separans, inter alia voluit, quod monachi monasteriorum reformationis huiusmodi abbati dicti Ordinis generaliter subiacerent, ut ipse per se, non vero per alium, nisi forte ex eâdem congregatione reformatâ monachum, posset illa tam in capite quam in membris visitare, corrigere et emendare, non vero in aliquo contra supradictam reformationem, seu constitutiones ab ipsis faciendas et a Sede Apostolicâ approbandas, in communi vel cum aliquo particulari dispensare, vel quidquam aliud mutare sive innovare, neque monachos reformatos a suis monasteriis ad alia quacumque de causâ transferre, seu alios ab ipsis etiam ad breve tempus recipi facere, vel aliud quidquam ordinare seu statuere, in quo ipsos posset perturbare seu quomodolibet

Prooemium.

Clemens VIII
constitutionem
de hac reforma-
tione.

inquietare, et aliâs, prout in ipsius Clementis praedecessoris in simili formâ Brevis desuper expeditis litteris plenius continetur¹.

Quam hic
Pontifex obser-
vari mandat.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, praemissis nequaquam obstantibus nonnulli eiusdem Ordinis abbates generales, eorumque vicarii, quibusdam monachis reformatis ad provincias non reformatas transeundi licentiam et facultatem concesserint, atque ex hoc non leves in congregatione reformatâ huiusmodi exoriantur perturbationes, proindeque per nos desuper opportune provideri summo- perere desideret; nos, praemissis, quantum cum Domino possumus, obviam ire, prosperoque monachorum praedictorum regimini et gubernio consulere, illosque specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, et eorum singulares personas a quibusvis etc. censentes, supplicationibus dicti procuratoris nobis etc. inclinati, de venerabilium fratrum nostrorum sanctae Romanae Ecclesiae cardinalium negotiis regularium praepositorum consilio, dilecto filio abbati generali dicti Ordinis pro tempore existenti per praesentes praecipimus, ut in posterum praedictas litteras in formâ Brevis praedicti Clementis praedecessoris omnino observet et observari faciat;

Mandat pu-
niri transgres-
siones.

§ 3. Decernentes illum, si unquam aliquem ex monachis reformatis huiusmodi contra dispositionem dictarum litterarum ad provincias non reformatas transferre praesumpserit, poenam privationis vocis activae et passivae eo ipso incurrere, sicque ab omnibus censerit, et ita per quoscumque iudices ordinarios et commissarios quavis auctoritate fungentes iudicari, etc. attentari. Non obstantibus omnibus illis, quae dictus Clemens praedecessor in suis litteris praedictis voluit non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

¹ Quas vide cit. in nota ad rubricam (R. T.).

rem, sub annulo Piscatoris, die xxx octobris MDCXXIX, pontificatus nostri anno vii.

Dat. die 30 octobris 1629, pontif. an. vii.

CCCLV.

*Vectigal super carne et vino, quod ab ecclesiasticis civitatis Ulyssiponensis exigi permiserat, ab ecclesiasticis quoque regnorum Portugalliae et Algarbiorum exigi posse indulget*¹.

Venerabili fratri Laurentio episcopo Hieracensi, moderno et pro tempore existenti iurium et spoliolum camerae nostrae apostolicae in Portugalliae et Algarbiorum regnis collectori generali,

Urbanus Papa VIII.

Venerabilis frater,
salutem et apostolicam benedictionem.

§ 1. Aliâs a nobis emanarunt litterae tibi directae tenoris subsequentis, videlicet: *Venerabili fratri Laurentio*, etc., sub datum xxxi ianuarii MDCXXIX, anno vi.

§ 2. Cum autem dictus Philippus rex denuo nobis exponi fecerit, maximas necessitates christifidelium et ecclesiarum illarum partium maiori indigere subsidio, personasque aliarum civitatum, oppidorum et locorum eorumdem Portugalliae et Algarbiorum regnorum numero valde excedere personas dictae civitatis Ulyssiponensis, emolumenta quoque dictae gabellae, si illam, pro maiori subsidio eidem regi ad praedictum effectum praestando, praedictae civitates, oppida et loca praedictorum regnorum Portugalliae et Algarbiorum, exceptâ civitate Ulyssiponensi, imposuerint, vel imponere voluerint, spatio praedicti sexennii dictam summam ducentorum millium cruciatorum hactenus a nobis per praesentem litteras etiam quoad ecclesiasticos approbatam longe excedere, et ad summam qua-

Recenset in-
dultum iam con-
cessum exigen-
di vectigal ab
ecclesiasticis civi-
tatis Ulyssiponensis.

Petlio regis
pro extensione
ad omnes eccle-
siasticos regno-
rum Portugalliae et Algar-
biorum.

¹ Ex Regest. in Secret. Brev. — Indultum, quod hic recensetur, lege sup. in Const. cccxxi (al. 295), *Exponi nobis*, pag. 43.

dringentorum millium cruciatorum et ultra ascendere, facultatesque laicorum eorundem regnorum non suppetere: nobis idcirco dictus Philippus Rex humiliter supplicari fecit, ut, quoad praedictas alias civitates, oppida et loca dictorum regnorum, exceptâ dictâ civitate Ulyssiponensi, quatenus praedictae aliae civitates, oppida et loca, exceptâ civitate praedictâ Ulyssiponensi, eandem gabellam imposuerint, vel imponere voluerint, nos eandem gabellam etiam a personis ecclesiasticis eorundem civitatum, oppidorum et locorum dictorum regnorum, non tamen praedictae Ulyssiponensis civitatis, ad sexennium, pro ratâ carnis et vini per easdem personas ecclesiasticas publice emendi¹, etiam ultra summam dictorum ducentorum millium cruciatorum exigendi licentiam et facultatem concedere de benignitate apostolicâ dignemur.

Cui Pontifex
annuit.

§ 3. Nos igitur, piis dicti Philippi regis votis, quantum cum Domino possumus, annuere, eumque specialibus favoribus et grâtiis prosequi volentes, huiusmodi supplicationibus inclinati, praedictas necessitates omnino attendentes, clerumque et ecclesiasticos regnorum praedictorum Portugalliae et Algarbiorum, sub quorum dominio Indiae praedictae consistunt, pro christifidelium et ecclesiarum in illis existentium necessitatibus praedictis sublevandis de patrimonio Christi, cuius causa maxime agitur, etiam eorum ratam gabellae huiusmodi pro carne et vino publice, ut praefertur, emendo² solvendam libenter suppeditaturos, nobis persuadentes, tibi per praesentes committimus et mandamus, quatenus, exceptâ dictâ civitate Ulyssiponensi, reliquarum aliarum civitatum, oppidorum et locorum dictorum regnorum, quae gabellam huiusmodi imposuerint, vel imponere voluerint, praesidentibus, offi-

¹ Aptius legeretur *emendorum* (R. T.).

² Pariter heic legerem *emendis* (R. T.).

cialibus et ministris quovis nomine nuncupatis eandem gabellam etiam a personis ecclesiasticis tam secularibus quam regularibus, cuiuscumque dignitatis, status, gradus, ordinis et conditionis existant, etiam exemptis et quomodolibet qualificatis, vinum et carnem, ut praefertur, publice ementibus usque ad aliam summam aliorum ducentorum millium cruciatorum, et sic in totum usque ad summam quadringentorum millium cruciatorum, exceptâ dictâ civitate Ulyssiponensi, infra tamen sexennium, a die impositionis dictae gabellae, si illam ut praefertur imposuerint vel imponere voluerint, computandum, dumtaxat et non ultra, modo et formâ in praeinsertis litteris expressis contribuendam, solvendam, exigendam et convertendam, absque ullo conscientiae scrupulo aut censurarum et poenarum ecclesiasticarum incursu exigendi, pecuniasque inde provenientes ad effectum praemissum et non in alios usus quoscumque convertendi et erogandi licentiam et facultatem auctoritate nostrâ concedas et impartiaris.

§ 4. Volumus autem, quod pecuniae ratione gabellae huiusmodi exigendae penes duas personas fide et facultatibus idoneas, unam scilicet ab eodem Philippo rege, seu eius ministris in eisdem regnis existentibus, aliam vero a dicto clero, seu a te, eiusdem cleri nomine, deputandas et respective approbandas, omnino deponantur, et per easdem personas coniunctim procedentes dictis Philippi regis ministris, ad effectum illas in supradictos et non alios usus sub infrascriptis censuris et poenis eo ipso incurrendis expendendi, consignentur;

§ 5. Quodque personae sic deputatae et approbatae de pecunias huiusmodi, nonnisi ad effectum eadem subsidia in praedictos et non alios usus praestandi, eisdem Philippi regis ministris numerando, ministri

Pro exigendo hoc vectigali duas personas unam scilicet a rege, alteram ab episcopo Hieracensi deputari mandat.

Pecunias sic exigendas in alios impendi unus velat.

vero praedicti pecunias ex dictis gabellis provenientes, sibi, ut praefertur, numerandas, nonnisi in usus istos et non alios erogando, sub excommunicationis maioris ac privationis dignitatum, officiorum et beneficiorum etiam ecclesiasticorum, ipso facto incurrendis poenis¹ (a quibus nonnisi a nobis, seu Romano Pontifice pro tempore existente, specialiter, non autem vigore cruciatae, seu cuiuslibet alterius concessionis, aut privilegii ab eadem Sede pro tempore emanati et emanandi, absolvi posse declaramus), solitum praesent in manibus tuis iuramentum.

Contrafacientes ad restitutionem teneri vult.

§ 6. Insuper etiam volumus, quod quicumque alii ministri et officiales regii, cuiuscumque conditionis, qualitatis, status, et praeeminentiae, specialique notâ digni² sint, easdem pecunias in toto vel in parte in alios quam praedictos usus sub eisdem censuris et poenis ipso facto incurrendis convertere non possint, quodque, in eventum contraventionis seu inobservantiae omnium et singulorum praemissorum vel cuiuslibet eorum, praesens gratia nulla sit; prout illam ex nunc tenore praesentium nullam fuisse et esse, contravenientesque ad restitutionem teneri, et nonnisi factâ actuali restitutione absolvi posse, declaramus³.

Elapso autem sexennio vectigal exigi vetat.

§ 7. Similiter declaramus, ac etiam decernimus, quod sexennio huiusmodi elapso et interim si et postquam praedicta summa quadringentorum millium cruciatorum in civitatibus, oppidis et locis praedictis praedictorum regnorum, exceptâ civitate Ulyssiponensi huiusmodi, decursa, soluta seu exacta fuerit, praesens gratia expiret eo ipso, nec, sub eisdem censuris et poenis ipso facto incurrendis, gabella seu gabel-

¹ Edit. Main. habet *incurren.* nos addimus *poenis* (R. T.).

² Legerem *dignae* aut *dignorum*, nempe *praeeminentiae et status* (R. T.).

³ Vocem *declaramus* nos addimus (R. T.).

lae praedictae ulterius exigi, minusve super eis aliquod onus, praesertim ultra praedictum tempus duraturum, imponi unquam possit.

§ 8. Decernentes sic et non aliter in praemissis omnibus et singulis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos et nuncios quavis auctoritate fungentes, sublata eis et eorum cuiuslibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari ac definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 9. Non obstantibus omnibus illis, quae in dictis litteris voluimus non obstare, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XII decembris MDCXXIX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 2 decembris 1629, pontif. anno VII.

CCCLVI.

Erectio montis vacabilis subsidii nuncupati¹.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

§ 1. Impensarum moles, quas his durissimis et difficillimis temporibus pro defensione et conservatione Status nostri Ecclesiastici facere cogimur, nos impellit, ut pecuniam, undequaque haberi potest, pro imminentibus Sedis e camerae no-

¹ Materiam subsidii late videre poteris in Constit. XLIX Pauli III, *Decens*, tom. VI, pag. 365; item in Const. XXIX Pauli IV, *Cupientes*, ibidem pag. 557 et Pauli V, *Constit. XXIII, In maximis*, tom. XI, pag. 256. Revocationem vero exemptionum a solutione subsidii triennalis vide in Constit. VI Sixti V, *Inter varias*, tom. VIII, pag. 578.

Clausulae.

Obstantibus derogat.

Causa huius Constitutionis.

strae necessitatibus, et ad ea gerenda quae pro eiusdem Sedis et praedicti Status nostri beneficio necessaria videntur, assidue cogitemus colligere et comparare, ut eam paratam in ipsis necessitatibus habeamus, idque minori quo possimus subditorum nostrorum et ipsius camerae incommodo et detrimento facere studeamus. Ideo unum montem vacabilem, ex quo opportuna pecuniae vis colligi possit, super augmento seu subsidio iulii unius pro quolibet cado vini, quod ad Urbem ex circumvicinis civitatibus et locis asportatur, pro annuis scutis viginti duobus millibus monetae dilectis filiis Ioanni Baptistae et fratribus de Gallis locatis¹, et alio augmento seu subsidio duarum ex tribus partibus quadrantis super qualibet librâ carnis, quae in Urbe venditur, ad annua scuta viginti quinque millia ascendente, per nos impositis et auctis, aliisque dictae nostrae camerae introitibus, erigere deliberavimus.

Et erigit.
§ 2. Motu igitur proprio ac ex certâ scientiâ et potestatis plenitudine nostris montem vacabilem scutorum trecentorum millium monetae *subsidii* nuncupandum, locorum seu portionum trium millium vacabilium resignabilium ad instar aliorum officiorum et montium vacabilium Romanae Curiae, scutis centum monetae pro quolibet loco computatis, annui fructus scutorum novem monetae pro quolibet loco et portione et anno, a die primâ mensis iulii proxime praeteriti praesentis anni MDCXXX inchoando, ad instar aliorum montium et officiorum vacabilium, auctoritate apostolicâ, tenore praesentium, erigimus, creamus, facimus et instituimus.

Dotem assignat.
§ 3. Illique sic erecto et instituto, ac personis, quae in eo pecunias, ut infra dicetur, posuerint, pro dicti montis congruâ dote, ac fructibus et emolumentis ad praedictam rationem scutorum novem mo-

netae annis singulis pro quolibet loco et quolibet bimestri in fine pro ratâ solvendorum¹, summam scutorum viginti septem millium monetae ex dicto subsidio seu augmento iulii pro quolibet cado vini, et reliquorum scutorum septem millium monetae annuorum ex supradicto augmento gabellae carnis per nos, ut praefertur, imposito, a dictorum subsidiorum emolumentis et redditibus dismembramus et separamus, sicque dismembratam et separatam dicto monti illiusque depositario et montistis solvendam, eodem monte durante, concedimus, applicamus et appropriamus et assignamus, applicatamque et appropriatam esse volumus et mandamus.

§ 4. Ipsumque montem et illius futuros creditores in nostrum ac Sedis ac camerae praedictarum locum, quoad integram summam praedictam eiusque liberam perceptionem, exactionem et consequutionem, etiam irrevocabiler ponimus, substituimus et subrogamus, eandemque summam ab omnibus oneribus, tributis, subsidiis et collectionibus et retentionibus per nos et pro tempore existentes Romanos Pontifices, ex quacumque urgente et publicâ, ac etiam pestis, fidei catholicae tuendae causâ, augmento cultus divini, seu aliâ sublevatione et conservatione eiusdem nostri Status et Romanae Ecclesiae, quomodolibet impositis et imponendis, ac ab omnibus et quibuscumque aliis gravaminibus ordinariis et extraordinariis praesentibus et futuris eximimus et liberamus, exemptaque et libera, dictosque redditus, introitus et emolumenta eidem monti et illius creditoribus et montistis obligata et hypothecata esse volumus, et obligamus et hypothecamus.

§ 5. Et, pro maiori eiusdem montis et personarum in eo pecunias ponere volentium cautelâ et securitate, omnia et singula alia Sedis et camerae praedictarum

Dictam montem ab omnibus oneribus eximit.

Sedis Apostolicae et camerae bona pro dicti montis securitate obligat.

¹ Potius legend. *locato*, nempe *subsidio* (R. T.).

¹ Vel *solvendis*, idest *fructibus* (R. T.).

bona mobilia, immobilia, iura, res et actiones quaecumque praesentia et futura ubique locorum existentia, introitusque, redditus et proventus, dicto monti *subsidii*, illiusque singulis personis et montistis generaliter et specialiter etiam obligamus et hypothecamus, ac obligata et hypothecata esse, nec super annuis summis praedictis, ut supra assignatis, illarumque exactione et perceptione etiam per nos et successores nostros praedictos quovis modo montistas praedictos perturbari, inquietari vel molestari posse, volumus et decernimus.

Facultatem omnibus tribuit in dicto monte pecunias ponendi, exceptis Mendicantibus, et infidelibus.
§ 6. Necnon etiam eadem auctoritate statuimus atque decernimus, quod quaecumque utriusque sexus personae, cuiuscumque aetatis, etiam minores, pupilli, ac spurii et illegitimi, et cuiuscumque status, gradus, conditionis, dignitatis et praeeminentiae existentes, etiam si cardinalatus honore praefulgeant, et ecclesiis cathedralibus etiam metropolitanis et patriarchalibus seu monasteriis praesint, et quaecumque, quotcumque et qualiacumque ecclesiastica beneficia cum curâ et sine curâ obtineant, in sacris etiam presbyteratus ordinibus constitutae, necnon quorumvis sub quavis regulâ institutorum, hospitalium et militiarum et quorumcumque (non tamen mendicantium) Ordinum religiosi, quibus a iure aut per privilegium concessum est proprium retinere posse, cuiuscumque nominis, qualitatis et conditionis, praeterquam ratione regularis professionis in aliquo Ordine mendicantium inhabiles et incapaces existant, ac infidelibus exceptis, in monte praedicto *subsidii* quascumque pecuniarum quantitates (non tamen infra summam scutorum centum monetae in singulas personas, ita ut loca et portiones huiusmodi dividi minime possint) usque ad dictam summam locorum trium millium ponere, et ipsae personae pro pecuniis sic positis

fructus ad rationem scutorum novem similium pro quolibet loco singulis annis, et quolibet bimestri eorum ratam, sine aliquo conscientiae scrupulo et sortis principalis diminutione vel aliquo restitutionis onere, integre, omni prorsus impedimento cessante, percipere et habere possint et valeant.

Confiscari prohibet.
§ 7. Praeterea etiam expresse prohibemus, quod loca praedicta, nec eorum fructus et emolumenta, etiam causâ rebellionis, prodicionis, assassinii, sacrilegii, laesae maiestatis et aliorum criminum quantumcumque gravium et enormium per loca ipsa obtinentes, tam intus quam extra ditionem nostram et in qualibet mundi parte, non tamen in personam Romani Pontificis aut alicuius ex sanctae Romanae Ecclesiae cardinalibus, commissorum, etiam confessorum et probatorum, publicari seu deliberari, nec sub aliquibus sive specialibus sive generalibus omnium bonorum, rerum et iurium confiscationibus comprehendi¹ (sed specialiter ab illis excepta fore et esse censeantur, deque illis ipsimet delinquentes integre disponere possint, ac si delicta huiusmodi nequaquam commisissent), minusque loca praedicta vel eorum fructus quolibet praetextu ad instantiam cuiusvis personae, etiam camerae nostrae, vel aliâ modo aliquo sequestrari, vendi, subhastari, aut impediri possint.

Reductionem prohibet et a vacatione per quinquennium liberat.
§ 8. Decernimus praeterea, quod mons praedictus non possit redimi, vel reduci ad non vacabilem, nec extingui, minusque illius fructus a ratione scutorum novem huiusmodi pro quolibet loco, ut supra, reduci nec minui sub quovis praetextu, etiam necessitatis urgentis et urgentissimae Sedis Apostolicae, enormissimae laesionis, urgentis necessitatis, seu etiam evidentis utilitatis, aut aliâ quacumque

¹ Male, ut puto, edit. Main. legit *comprehendantur* (R. T.).

causâ: et, volentes montem praedictum, illiusque montistas et creditores pro tempore existentes specialibus favoribus et gratis decorare, decernimus, atque eadem auctoritate statuimus et indulgemus, quod loca seu portiones dicti montis per quinquennium incipiendum a kalendis eiusdem mensis iulii proxime praeteriti praesentis anni **MDCCXXI**¹, et ut sequitur finiendum², per obitum personarum, super quarum vitae periculis loca extabunt, vel ab eis causam dicto quinquennio durante habentium, non vacent, sed illa ad decedentium, illorumque ad quos loca praedicta spectabunt, haeredes ex testamento seu ab intestato omnino deveniant, ipsique haeredes et successores loca seu portiones huiusmodi retinere vel resignare ac pretium exinde proveniens recipere possint, et resignationes sic per eos factae admitti debeant, etiam cum eodem privilegio non vacantiae per dictum quinquennium a kalendis iulii ut supra incipiendum; quod privilegium non vacantiae dicto quinquennio durante transeat etiam in quoslibet successores, quibus suffragari debeat pro residuo dicti quinquennii: quo elapso, loca praedicta per obitum illa obtinentium omnino vacent et vacare debeant ad commodum et favorem eiusdem camerae nostrae.

Facultates exemptiones et privilegia concedit montistis.

§ 9. Volumus praeterea, quod montis praedicti creditores ad pecunias ab ipsis in eo positas et erogatas, aut illarum partem, in aliquam subventionem, utilitatem, seu necessitatem Status Ecclesiastici vel Sedis et camerae praedictarum conversas fuisse et esse probandum haudquaquam teneantur, sed, cum simplicibus litteris patentibus ab infradicendo thesaurario nostro generali et secretario dicti montis, ab ipso ut infra deputando, expeditis, iidem creditores et montistae tuti sint; eidemque monti et personis in eo pecunias habenti-

¹ Ex loco h. bullae legend. foret **MDXXIX** (R. T.).

² Perperam ed. Main. legit *finiendis* (R. T.).

bus collegium et defensores creandi et deputandi, ordinationes et statuta quaecumque, licita tamen et honesta, a praedicto thesaurario nostro generali examinanda et approbanda, condendi licentiam et facultatem concedimus; necnon iis, ut omnibus et singulis aliis privilegiis et facultatibus, exemptionibus et immunitatibus, libertatibus, praerogativis, gratis et indultis, quibus ceteri creditores aliorum montium vacabilium Romanae Curiae potiuntur et gaudent, ac uti, potiri et gaudere possunt et poterunt quomodolibet in futurum, ac si illa sic de verbo ad verbum inserta forent, uti, frui et potiri libere et licite valeant indulgemus; quodque praesentes vim et robur veri et validi contractus ac obligationis inter nos et Sedem et cameram praedictas ex unâ, et eos, qui pecunias in ipso monte posuerint, ex alterâ partibus legitime initi et stipulati obtineant, et obtinere, dictusque mons et illius montistae in pacificâ, liberâ et quietâ dictorum annuorum scutorum viginti septem millium eis, ut praefertur, assignatorum exactionis et perceptionis possessione, dicto monte durante, manuteneri et conservari debeant.

§ 10. Praeterea dilectum filium magistrum Stephanum Durantium thesaurarium nostrum generalem, aliosque pro tempore existentes thesaurarios generales, dicti montis protectores, cum potestate litteras patentes sub eorum nominibus et sigillis expediendi et concedendi, necnon omnes et quascumque causas, super dicto monte illiusque causâ et occasione, et ab eo quomodolibet dependentes, movendas, private quoad omnes alios iudices cognoscendi et terminandi, ac omnia alia, quae ad eiusdem montis utilitatem, providamque directionem pertinere cognoverit¹, peragendi, cum facultate etiam depositarium ac secretarium et ratiocinatorem seu compu-

¹ Coniunct. et *delemus* (R. T.).

² Cohærenter legend. foret *cognoverint* (R. T.).

Thesaurarium generalem camerae apostolicae huius montis designat protectorem.

tistam dicti montis, cum emolumentis eidem benevisis, ad eorum vitam et donec vixerint et prout ipsis melius placuerit et videbitur, eligendi et deputandi.

Clausulas praeservativas apponit.

§ 11. Decernentes, praesentes nostras litteras de subreptionis vel obreptionis vitio, aut intentionis nostrae seu alio quocumque defectu notari, argui vel impugnari, aut revocari, restringi, vel limitari minime posse, seu debere, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere debere, etiam quod in dictâ camerâ eiusque libris non admittantur neque registrentur; sicque et non aliâs in omnibus et singulis praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici et dictae camerae clericos, cameramque ipsam, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos, in quavis causâ et instantiâ, sublatâ eis et eorum cuilibet quavis aliter iudicandi et interpretandi facultate et auctoritate, iudicari et definiri debere; irritum quoque et inane quidquid secus super his a quocumque, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Contrariis derogat.

§ 12. Non obstantibus praemissis et felicis recordationis Symmachi, Calixti III, Pauli II, Pauli III, Pauli IV et Pii V, aliorumque Romanorum Pontificum praedecessorum nostrorum, ac etiam nostris, de rebus Ecclesiae et camerae non alienandis, et alienatis recuperandis, ac etiam Pii IV de registrandis, aliisque apostolicis, ac in provincialibus et synodalibus ac universalibus conciliis editis, specialibus et generalibus, constitutionibus et ordinationibus, etiam praedicta fieri specialiter expresse prohibentibus, et facta irrita esse decernentibus, dictaeque camerae, iuramento, confirmatione apostolicâ et quavis aliâ firmitate roboratis, statutis et consuetudinibus, stabilimentis, usibus et naturis, privilegiis

¹ Edit. Main. habet *dictae camerae*.

quoque, indultis et litteris apostolicis, eidem camerae et quibusvis personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, et cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, etiam motu proprio, ac ex certâ scientiâ et potestatis plenitudine similibus, et pro conservatione Status, dignitatis et existimationis sanctae Romanae Ecclesiae, concessis, confirmatis, ac etiam reiteratis vicibus innovatis, extensis et moderatis; quibus omnibus, etiam si de illis illorumque totis tenoribus specialis, specifica, integra et individua mentio habenda esset, illorum tenores, ac si de verbo ad verbum insererentur, praesentibus pro sufficienter expressis et insertis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, illaque, quatenus praemissis obstant, tollimus, abrogamus et abolemus.

§ 13. Volumus autem, ut praesentium transumptis seu exemplis, etiam impressis, manu secretarii dicti montis seu publici notarii subscriptis, et sigillo praedicti thesaurarii generalis seu personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides in iudicio et extra ubique locorum adhibeatur, quae eisdem praesentibus, si forent exhibitae vel ostensae, adhiberetur.

Exemplis fides adhibeatur.

Placet motu proprio M.

Papae subscriptio.

CCCLVII.

Quod praecedentia in concursu cum aliis regularibus in processibus competit fratribus Discalceatis S. Francisci in provinciis Hispaniarum.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Ex incumbenti nobis apostolici muneris debito, ad ea mentis nostrae aciem

Procedimus.

assidue intendimus, per quae christifideles, sub suavi religionis iugo et strictioris observantiae regulis Altissimo famulantes, sublatis obstaculis, in quietis ac pacis amoenitate vota sua Domino reddant, ac felicioribus in viâ mandatorum eius proficiant incrementis.

Decretum
sacrae
rituum
Congregationis.

§ 1. Nuper siquidem a venerabilibus fratribus nostris S. R. E. cardinalibus, sacris ritibus praepositis, emanavit decretum tenoris subsequenti, videlicet:

Procurator fratrum Discalceatorum Ordinis Minorum sancti Francisci de Observantiâ provinciae S. Ioannis Baptistae Hispaniarum exposuit, suos fratres Discalceatos pati controversiam ab aliis regularibus, et praecipue ab Augustinianis, circa praecedentiam in processionibus et alias praerogativas, ipsis etiam Discalceatis, cum veri filii Reformati eiusdem Ordinis sint, pariter suffragantes, et expressas in Bullâ Clementis VIII incipiente *Ex iniuncto nobis*¹, sub die vii septembris mdcii, quotiescumque dicti Discalceati non incedunt aut degunt cum fratribus familiae de Observantiâ, quod cum sit contra expressam mentem et Bullam dicti Clementis VIII, citato etiam ad hoc procuratore generali Ordinis sancti Augustini, supplicavit provideri. Et sacra Rituum congregatio, sequendo votum illustrissimi Deti, cui haec causa erat commissa, censuit praecedentiam in concursu cum aliis regularibus in processionibus et aliis actibus publicis semper competere dictis Discalceatis, sive soli de per se et sub propria cruce, sive sub cruce et cum familiâ de Observantiâ incedant, et sive Discalceati, Reformati, aut alio quovis nomine nuncupentur, dummodo sint vere Reformati Ordinis sancti Francisci; necnon gaudere et frui debere omnibus aliis praerogativis in supradictâ Bullâ Clementis VIII expressis; et ita imposterum ubique servari man-

¹ Quam vide in tom. x, pag. 862 (R. T.).

davit hac die xxii decembris, et iuxta alias resoluta in antecedenti congregatione sub die x eiusdem mensis mdcxxix.

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius procurator fratrum Discalceatorum praedictorum nobis exponi fecit, ipse plurimum cupiat, praesertim decretum huiusmodi, quo firmiter subsistat, exactiusque ab omnibus observetur, apostolicae nostrae confirmationis robore communiri: nos, qui pacem et quietem inter regulares praesertim personas vigere sinceris desideramus affectibus, procuratorem et fratres praedictos, quo praemissorum commodo et effectu pacifice uti valeant, specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodati existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutos fore censentes, supplicationibus illorum nomine nobis nuper hoc humiliter porrectis inclinati, praesertim decretum huiusmodi, cum omnibus et singulis in eis contentis et expressis, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo approbamus et confirmamus, illisque inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti et quovis alios defectus, si qui in praemissis quomodolibet intervenerint aut intervenisse dici vel censi possent, supplementis: necnon decretum, et in eo¹ contenta huiusmodi, praesentesque litteras valida, firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac fratribus Discalceatis praedictis, ubicumque existentibus, in omnibus et per omnia plenissime suffragari, necnon ab omnibus, ad quos spectat et in-

¹ Male edit. Main. legit in ea (R. T.).

Quod, petente
fratrum Discal-
ceatorum pro-
curatore,

Pontifex con-
firmat.

futurum quomodolibet spectabit, firmiter et inviolabiliter perpetuo observari, si- que ab omnibus censi, et ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac S. R. E. cardinales, etiam de latere legatos et Sedis Apostolicae nuncios, ubique et in quavis instantiâ iudicari et definituri debere, ac irritum et inane, si quid secus super hoc a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter contigerit attentari, auctoritate et tenore praefatis decernimus et declaramus.

Executores
deputati.

§ 3. Quocirca venerabilibus fratribus archiepiscopis, ac Orolensi, et aliis episcopis, in provinciis et locis, in quibus fratrum Discalceatorum huiusmodi regulares domus erectae sunt sive imposterum eriguntur, constitutis, ac dilectis filiis eorum officialibus seu vicariis in spiritualibus generalibus per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, et quoties pro parte fratrum Discalceatorum huiusmodi requisiti fuerint, solemniter publicantes, eisdemque fratribus Discalceatis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ praemissa omnia et singula ab iis, ad quos spectat et pro tempore quomodolibet spectabit, in futurum inviolabiliter observari, eisdemque fratres Discalceatos praemissorum commodo et effectu quiete et pacifice ubique frui et gaudere; non permittentes illos per aliorum quorumvis Ordinum et institutorum regulares in praemissis, quovis praetextu, causâ vel occasione, aut aliâ quomodolibet indebile molestari, perturbari, inquietari vel impediri;

Mandat pnoiri
teagressores.

§ 4. Contradictores quoslibet et rebelles, aut aliâs in praemissis non parentes, seu sese quomodolibet opposcentes, eisque

auxilium, consilium vel favorem publice vel occulte, directe aut indirecte, quomodolibet praestantes, per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, legitimisque super his habendis servatis processibus, censuras et poenas ipsas etiam iteratis vicibus aggravando, invocato ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis.

Derogat con-
trariis.

§ 5. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de unâ, et in Concilio generali editâ de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac quorumvis Ordinum et congregationum, illorumque domorum et locorum regularium, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, illis, eorumque superioribus et personis, ac quibusvis aliis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis etiam derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, necnon irritantibus et aliis decretis, in genere vel in specie, aut aliâs, in contrarium quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis.

§ 6. Quibus omnibus et singulis illorum tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Fides tran-
sumptorum.

§ 7. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die IX ianuarii MDCXXX, pontificatus nostri anno VII.
Dat. die 9 ianuarii 1630, pontif. anno VII.

CCCLVIII.

Facultas cardinali a Balneo absolvendi archiepiscopum Rothomagensem, qui in quodam libro nonnulla contra Sedis Apostolicae auctoritatem inadvertenter scripserat¹.

Dilecto filio nostro Ioanni Francisco, sanctae Romanae Ecclesiae presbytero cardinali a Balneo nuncupato,

Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili noster, salutem et apostolicam benedictionem.

Prooemium.

Sedes Apostolica pia mater recurrentibus ad eam post excessum cum humilitate filiis libenter se propitiam exhibet et benignam.

Archiepiscopus Rothomagensis contra Sedem Apostolicam inadvertenter nonnulla scripserat.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit venerabilis frater Franciscus archiepiscopus Rothomagensis, quod in certo libro per eum composito nonnulla contra nostram et huius Sanctae Sedis auctoritatem inadvertenter scripsit et publicavit.

Ideo a censuris absolutio nem petuit.

§ 2. Cum autem, sicut eadem expositio subiungebat, ipse de praemissis plurimum doluerit et doleat ad praesens, et per eum contra nostram et eiusdem Sedis auctoritatem scripta, ut praefertur, ore et in scriptis palam et publice retractaverit sive revocaverit, cupiatque propterea a censuris et poenis ecclesiasticis, per eum praemissorum occasione quomodolibet incurris, per nos in utroque foro absolvi, et alias statui suo in praemissis opportune provideri.

Papa dat facultatem cardinali a Balneo ipsum absolvendi.

§ 3. Nos, attendentes exuberantem Sedis Apostolicae clementiam gremium suae pietatis petentibus claudere non consue-

¹ Ex Regest. in Secret. Brevium.

visse, ac cum eodem Francisco archiepiscopo more pii patris agere, eumque specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, et a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ datis, si quibus quomodolibet innodatus existit, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutum fore censentes, supplicationibus eius nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, circumpectioni tuae per praesentes iniungimus, ut eundem Franciscum archiepiscopum, si hoc a te humiliter petierit, a quibuscumque censuris et poenis ecclesiasticis, per eum praemissorum occasione quomodolibet incurris, et quas incurrisse dici vel censi posset, impositâ ei propter praemissa arbitrio tuo poenitentiam salutare, et factâ per eundem Franciscum archiepiscopum promissione de parendo nostris et sanctae matris Ecclesiae mandatis, auctoritate nostrâ in utroque foro absolvas, dictasque poenas illi gratiose remittas et condones, omnemque inhabilitatis notam, et aliud forsân praeiudicium contra eum praemissorum occasione quomodolibet insurgens, ab eo penitus tollas et aboleas, eumque in pristinum et eum, in quo antea quomodolibet erat, statum restituas, reponas et plenarie reintegres, secumque super irregularitate, si quam, eorundem praemissorum occasione, contraxit, eâdem auctoritate dispenses.

§ 4. Non obstantibus apostolicis et in universalibus, provincialibusque conciliis editis generalibus vel specialibus constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die XIII aprilis MDCXXX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 13 aprilis 1630, pontif. anno VII.

Obstantia tollit.

CCCLIX.

Confirmatio concordiae et revalidatio litterarum, quibus iussu huius pontificis anno MDCXXVI in conventu Virginis Mariae Solitudinis de la Iana provinciae S. Ioannis Baptistae Minorum Discalceatorum S. Francisci de Observantia celebratum ac insuper confirmatum fuit capitulum provinciale, cum impositione silentii, ac poenis et censuris per contrasacientes eo ipso incurrendis.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Regis pacifici vices quamquam immeriti gerentes in terris, inter cetera cordis nostri desiderabilia, illud sinceris semper exoptamus affectibus, ut christifideles, praesertim sub suavi religionis iugo et strictioris observantiae regulis divinis obsequiis famulantes, vota sua in pacis amoenitate Altissimo reddant, ac unanimes et uno ore Deum glorificent. Quapropter, si qua¹ pro litibus et controversiis inter eos (superseminante humani generis hoste zizania) exortis evellendis, penitusque extirpandis concorditer facta fuisse comperimus, illa, ne in recidivae contentionis vitium denuo prolabantur, apostolicae nostrae confirmationis munimine roboramus, ac alias desuper pastoralis officii nostri partes, quantum nobis ex alto conceditur, sedulo impendimus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

Referuntur priores Pontificis litterae.

§ 1. Alias siquidem a nobis emanarunt litterae tenoris subsequentis, videlicet:

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

In cathedrâ beati Apostolorum Principis, nullo licet meritorum nostrorum suffragio, per abundantiam divinae gratiae constituti, inter gravissimas pasto-

¹ Edit. Main. legit quae (n. t.).

ralis sollicitudinis curas illa nos sollicitos iugiter habuit, ut religiosi viri, divini numinis obsequiis sub regularibus arctioris vitae institutis famulantes, maioribus in dies in sanctitate et iustitiâ coram Domino proficiant incrementis, ac proinde, quae in hoc impedimento esse possunt, etiam per opportuna declarationis ministerium tollimus, aliasque statuimus et ordinamus, prout conspicimus in Domino salubriter expedire.

§ 2. Alias siquidem felicitis recordationis Clemens VIII praedecessor noster, felici ac prospero fratrum Ordinis Minoris S. Francisci de Observantia Discalceatorum nuncupatorum provinciae S. Ioannis Baptistae Hispaniarum regimini et gubernio pastoralis sollicitudine invigilans, inter alia concessit et indulgit fratribus praedictis, quod suis arctioribus constitutionibus gubernarentur, nec ad observanda statuta generalia Ordinis, facta vel pro tempore facienda a capitulis vel congregationibus generalibus Ordinis Minorum S. Francisci de Observantia, nec ad peculiariora superiorum mandata, quae, definitorum provinciae iudicio, fuissent Excalceatorum reformationi aut commodo dissentanea, tenerentur: nec similiter possent fratres ipsius provinciae ab ipsâ suâ provinciâ abstrahi per quoscumque superiores, vel ad Indos vel alias partes et provincias remitterentur, nisi de consensu capituli provincialis eiusdem provinciae, et alias prout in ipsius Clementis praedecessoris desuper in simili formâ Brevis expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro sufficienter expressis haberi volumus, plenius continetur.

§ 3. Cum autem, sicut accepimus, circa concessionem et indultum ac litteras Clementis praedecessoris huiusmodi nonnulla dubia, diversaeque lites et controversiae ac perturbationes in dictâ pro-

¹ Quas non puto esse in Bullario (n. t.).

Quibus quamdam Clementis Constitutionem declaravit.

vinciã hactenus ortae sint, et de praesenti vigeant, ac verendum sit alias longe maiores orituras: nos, praemissis pro nostri officii debito, quantum nobis ex alto conceditur, obviam ire, ac paci et quieti ipsius provinciae opportune consulere volentes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis regularium praepositorum consilio, motu proprio et ex certâ scientiã ac maturâ deliberatione nostris, apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, declaramus, constitutiones proprias illas tantum esse intelligendas, quae fuerunt firmatae et receptae in capitulo provinciali, necnon a clausulâ sequenti, nimirum, *nec ad peculiariora superiorum mandata, quae, defensorum provinciae iudicio, fuerint Excalceatorum reformationi aut commodo dissentanea*, verba illa *aut commodo* omnino delenda esse, prout nos earundem praesentium vigore delemus; ubi autem dicitur, non posse fratres ipsius provinciae abstrahi per quoscumque superiores, nisi de consensu capituli provincialis eiusdem provinciae, verba illa *per quoscumque superiores* nimirum de superioribus eiusdem Ordinis tantum declaranda ac respective intelligenda esse.

Ac praesertim quae sit minister generalis super hanc provinciam iurisdictione.

§ 4. Praeterea, pro maiori quiete, et ad omnes discordias et differentias inter dictae provinciae fratres removendas, auctoritate et tenore praesentium statuimus et decernimus, quod dilectus filius minister generalis praedicti Ordinis capitulo dictae provinciae, in quo tamquam minister generalis vocem habere solet, omnino interveniat cum facultate fratres quoscumque Ordinis provinciaeque huiusmodi in praemissis delinquentes a quibusvis censuris et poenis ecclesiasticis, ac super quibuscumque irregularitatibus, per eos propterea quomodolibet incursis et respective contractis, auctoritate nostrâ absolvendi et dispensandi, easdemque poenas

illis remittendi et condonandi. Dilecti vero filii Antonius Vives, minister provincialis, ac Ioannes Ximenez, pro hac vice tantum, tres patres de corpore dictae provinciae, bonae famae et conditionis, ac ab omni factione alienos, Franciscus autem Borgia eiusdem Ordinis et provinciae professores tres alios eiusdem probitatis et prudentiae viros respective nominent; ac ex istis sic nominatis minister generalis praefatus quatuor definitores, ac provincialem et custodem, qui unâ cum eodem ministro generali de aliis electionibus, prout in capitulo provinciali facere solent, provideant, eligat. Quod si in dictâ nominatione faciendâ Antonius, ac Ioannes et Franciscus praedicti concordēs non fuerint, vel aliquis eorum interea e vivis decesserit, tunc et eo casu minister generalis praedictus vices quoquomodo deficientis, auctoritate nostrâ, suppleat.

§ 5. Mandantes propterea in virtute sanctae obedientiae, ac sub excommunicationis et privationis quorumcumque officiorum per eos obtentorum, inhabilitatisque ad illa et aliã imposterum obtinenda, ac aliis arbitrio nostro infligendis poenis, eidem ministro generali, aliisque Ordinis et provinciae huiusmodi superioribus quocumque modo nuncupatis, quatenus praemissa omnia et singula, necnon praesentes litteras firmiter et inviolabiliter observent, ac ab aliis observari curent et faciant; ac decernentes sic et non aliter in eisdem praemissis per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiã causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari. Non obstantibus Clementis praedecessoris huiusmodi litteris, ac constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, dictorum Ordinis et provinciae, etiam iuramento,

Cum decreto ut praedicta omnino serventur.

confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliã roboratis, statutis et constitutionibus, ceterisque contrariis quibuscumque. Ceterum ministrum generalem praefatum harum serie in Domino monemus, ut in praemissis adimplendis taliter se gerere studeat, quod alicui ex factionibus suspectus minime reddatur; quinimo dictae provinciae concordiam, quietem, charitatemque prae oculis semper habeat, ut non solum in proximo futuro capitulo, sed etiam perpetuis futuris temporibus, Deo dante, valeat permanere. Datum Romae, apud S. Petrum, sub annulo Piscatoris, die VI februarii MDCXXVI, pontificatus nostri anno III.

Deinde silentium imposuerat super celebrato capitulo.

§ 6. Subinde vero (pro parte dilecti filii Ioannis Baptistae Beruegal, procuratoris generalis fratrum provinciae huiusmodi dicti Ordinis, nobis exposito, quod in capitulo provinciali dictae provinciae in domo B. Mariae de la Soledad vulgo nuncupatae, oppidi de la Iana, Dertusensis dioecesis, de mense maii tunc proximo praeterito, iussu nostro, praesidente in eo dilecto filio Bernardino de Senis dicti Ordinis ministro generali, celebrato, dilectus etiam filius Ioannes Olante, dicti Ordinis professor, in eiusdem provinciae ministrum provincialem canonice electus et deputatus fuerat) nos, dicti Ioannis Baptistae supplicationibus eã in parte tunc inclinati, electionem et deputationem praedictas per nostras in simili formâ Brevis sub die XXIX ianuarii MDCXXVII expeditas litteras¹ apostolicâ auctoritate approbavimus et confirmavimus. Ac demum (per nos accepto, quod venerabiles fratres nostri S. R. E. cardinales, negotiis regularium praepositi, litteras remissorias aliquibus fratribus Ordinis Minorum S. Francisci de Observantiã Discalceatorum nuncupatorum provinciae sancti Ioannis Baptistae in regno Valentiae, ad effectum examinandi testes super tribus

¹ Quae in Bullario non leguntur (R. T.).

articulis, concesserant, prout in litteris remissoriis huiusmodi continebatur) nos, de eorundem cardinalium consilio, stante consensu procuratorum utriusque partis, motu proprio, et ex certâ scientiã, ac maturâ deliberatione nostris, circa nullitates celebrationis capituli habiti die XVII maii anni MDCXXVI in coenobio B. Mariae Solitudinis de la Iana, supradictae provinciae, apostolicâ auctoritate perpetuum silentium imposuimus; inhibentes praeterea omnibus et singulis eiusdem provinciae fratribus, cuiuscumque gradus et conditionis existerent, sub poenâ privationis officiorum quae tunc obtinerent, et inhabilitatis ad cetera in futurum obtinenda, ne ullo umquam tempore super electionibus in eodem capitulo factis aliquas lites seu controversias movere vel prosequi quoquomodo audent vel praesumerent, et aliã prout in diversis nostris in eadem formâ Brevis expeditis litteris, quarum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis haberi volumus, plenius continetur¹.

§ 7. Cum autem, sicut denuo dictus Ioannes Baptista nobis nuper exponi fecit, ortã subinde inter dilectum filium Ioannem a S. Bernardino, tunc dicti Ordinis Minorum S. Francisci de Observantiã nuncupatorum procuratorem generalem, ipsi quoque Ioannem Baptistam, et alios dictae provinciae fratres ex unâ, ac quondam Iacobum Palau dilectorum filiorum Honuphrii Legaza aliorumque ipsius provinciae fratrum Discalceatorum procuratorem ex alterâ partibus, lite et causã de et super praetensã dicti capituli ac electionum in eo factarum revocatione, rebusque aliis in actis causae seu causarum huiusmodi deductis, tandem Ioannes, ac Ioannes Baptista et alii fratres, necnon Iacobus praefati, communi bono, pacisque inter eos conservationi consulentes, ad

¹ Quae in Bullario non sunt (R. T.).

Concordia in ista refertur.

certam inter se devenerunt concordiam et transactionem tenoris subsequentis, videlicet:

« Die XII septembris MDCXXVIII. Concordia facta inter reverendum patrem fratrem Joannem a sancto Bernardino Ordinis sancti Francisci, generalem procuratorem, et patres fratrem Joannem Baptistam Beruegal, fratrem Damianum Estellet, fratrem Joannem Ruix et fratrem Franciscum Siuient provinciae sancti Ioannis Baptistae Discalceatorum, eiusdem Ordinis speciales procuratores, ex unâ, et ex alterâ partibus doctorem Iacobum Palau, procuratorem fratris Honuphrii Legaza aliorumque patrum ipsius provinciae. I. Quod litterae remissoriales a sacrâ congregatione obtentae die XVII decembris MDCXXVII anni proxime praeteriti totaliter annullentur, quamvis examen seu processus fuerint inchoati, et, ut paci quietique provinciae consulatur, comburantur. II. Decretum et motus proprius concessus a Sanctissimo Domino nostro Papa Urbano VIII, die XVIII ianuarii MDCXXVIII, permaneant semper in suo robore validitateque, quoad illam partem nempe et clausulas revalidantes ac perpetuum silentium ponentes super¹ capitulo et electionibus rite et canonice² in conventu Virginis Mariae Solitudinis de la lana die XVII maii MDCXXVI virtute litterarum seu motus proprii eiusdem Sanctissimi incipientis: *Urbanus VIII ad futuram rei memoriam. In cathedra beati Apostolorum Principis*, etc. sub datum die VI februarii MDCXXVI³, quin potius ex communi partium consensu illud totum ratum sit, ac denuo confirmetur, quacumque dubitatione non obstante, aut quae forsitan inde oriri potest, eo quod in ipsismet decreto et motu proprio de huiusmodi litteris remissorialibus specialis

¹ Vocem super nos addimus (R. T.).

² Vocem celebratis deesse censuimus (R. T.).

³ Vide sup. pag. 127 (R. T.).

fiat mentio, cum illas nunc et imposteriorum, partibus convenientibus, specialiter et expresse irritas, ad nihilumque redigendas omnimode placuerit. III. Circa sententias latis die XIX ianuarii MDCXXI, tam in favorem fratris Onuphrii Legaza, quam in poenam quorundam fratrum (prout in ipsismet sententiis maiori provinciae sigillo munitis et a pleno definitorio, hoc est reverendo patre fratre Blasio Aybar ministro provinciali, fratre Ioanne Ximenes, fratre Hieronymo Planes, fratre Antonio Sobrino, provinciae patribus, et fratre Michaële Blanch, fratre Petro Adam, fratre Vincentio Naucasa, fratre Sylvestro Sanz definitoribus, etiam pronunciatis, subscriptisque liquido constat), huiusmodi igitur sententiae declarandae sunt et admittendae a provinciali praesente et definitorio, tamquam bene latae, neque aliquam patientes nullitatem; quocirca idem frater Honuphrius Legaza ab eodem provinciali et definitorio pleno per litteras patentes declaratur liber iuxta sensum expressum in praedictis sententiis, ita ut quicquid post latis sententias, vel praedictae concordiae confirmationem, seu interim dum executioni mandatur, attentatum pro parte cuiuscumque fuerit, nullum sit, irritum, et absque ullo fundamento, et si quis aliquid in contrarium praemissorum suscitare, commovere seu allegare quovis modo vel quacumque de causâ praesumpserit, poenis in confirmatione concordiae assignandis seu infligendis subiiciatur, quibus etiam donetur idem frater Onuphrius, si aliquid imposterum praetenderit aut directe vel indirecte facere tentaverit contra fratres contentos in illis sententiis, seu alias quacumque personas. IV. Rursus, circa praetensam apostasiam, praedictus frater Honuphrius subiiciat se, ad cautelam, absolutioni, ita et taliter, ut nullis donetur poenis a constitutionibus generalibus Ordinis et provinciae constitutis, nec censeatur active

nec passive incapax ad quodcumque religionis officium. V. Insuper in ipsâ concordia declaratur, quod a provinciali et definitorio, non solum dictus Honuphrius, verum etiam omnes illi patres, qui mandatum procurationis dederint ad effectum praetensum revocationis supradicti decreti, seu quarumcumque litterarum apostolicarum, affligi, molestari, seu aliquâ poenâ affici nequeant. VI. Denique inter partes concordantes declaratur etiam, quod praedicta transactio seu concordia nullum habeat vigorem, quousque tandem ab ipsâ sacrâ regularium congregatione fuerit confirmata, et ante huiusmodi confirmationem in partibus acceptata: quibus positis, praedictus frater Honuphrius a die datae confirmationis concordiae infra duos menses ad suam teneatur remeare provinciam »:

Confirmatur.

§ 8. Nos, inviolabili concordiae et transactionis huiusmodi subsistentiae et observationi, quantum cum Domino possumus, consulere, ac Joannem Baptistam et alios praefatos specialibus favoribus et gratiis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causâ latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium duntaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, de venerabilium fratrum nostrorum S. R. E. cardinalium negotiis regularium praepositorum consilio, ac auditis procuratoribus utriusque partis, motu proprio et ex certâ scientiâ nostris, concordiam et transactionem praesentis huiusmodi, cum omnibus in eis contentis (superadditis tamen in primo capite, loco verbi *comburantur*, sequentibus verbis, scilicet, *quod dicti processus comburantur*), apostolicâ auctoritate, tenore praesentium, perpetuo approhamus et con-

firmamus, illisque perpetuae et inviolabilis apostolicae firmitatis robur adiicimus, omnesque et singulos, etiam consensus partium praedictarum, ac tam iuris quam facti, et solemnitatum, ac quosvis alios etiam substantiales defectus, si qui in praemissis aut eorum aliquo quomodolibet intervenerint, aut intervenisse dici vel censerî possent, supplemus, sanamus et abrogamus; necnon omnibus et singulis fratribus Discalceatis praefatis, cuiuscumque conditionis seu gradus existant, perpetuum super praemissis silentium imponimus, eisdemque sub praecepto sanctae obedientiae, et sub excommunicationis ac privationis vocis activae et passivae, necnon quorumcumque officiorum quae obtinent, ac perpetuae inhabilitatis ad alia in posterum obtinenda, poenis eo ipso incurrendis, iniungimus, ne de cetero dictae provinciae fratres huiusmodi lites seu controversias, quavis occasione, causâ seu praetextu, directe vel indirecte, per se vel alios, movere vel prosequi possint, nec inter se molestare seu molestari facere quomodolibet audeant seu praesumant.

§ 9. Decernentes concordiam et transactionem praedictas, praesentesque litteras, cum omnibus in eis contentis, semper et perpetuo validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac omnibus et singulis fratribus praedictis, ceterisque ad quos spectat et in futurum pro tempore quomodolibet spectabit, firmiter et inviolabiliter in omnibus et per omnia observari et adimpleri debere, nec ab illis ullo umquam tempore resiliiri posse; sicque ab omnibus censerî, et ita per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, ac sanctae Romanae Ecclesiae cardinales, etiam de latere legatos, ac Sedis Apostolicae nuncios, in quavis causâ et instantiâ iudicari et definirî debere, ac

Decretum irritans.

irritum et inane si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Executores deputat.

§ 10. Quocirca venerabilibus fratribus archiepiscopo Valentino, ac Orioliensi et Carthaginensi episcopis, nunc et pro tempore existentibus, per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel per alium, seu alios, praesentes litteras et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte Ioannis Baptistae et fratrum praedictorum fuerint requisiti, solemniter publicantes, illisque in praemissa efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostrâ concordiam et transactionem praedictas, praesentesque litteras ab omnibus, ad quos spectat et in futurum spectabit, inviolabiliter observari et adimpleri.

Mandat puniri transgressores.

§ 11. Non permittentes eos desuper a quoquam quavis auctoritate quomodolibet indebite molestari, perturbari aut inquietari; contradictores quoslibet et rebelles per sententias, censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postpositâ, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus felicis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de unâ et in Concilio generali editâ de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque quibusvis constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac, quatenus opus sit, Ordinis et provinciae praedictorum, etiam iuramento, confirmatione apostolicâ, vel quavis firmitate aliâ roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis clausulis et decretis, in contrarium praemissorum, quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus

omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis habentes, illis aliâs in suo robore permanentibus, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 12. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, et sigillo personae in dignitate ecclesiasticâ constitutae munitis, eadem prorsus fides adhibeatur, quae ipsis praesentibus adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xxii aprilis MDCXXX, pontificatus nostri anno vii.

Dat. die 22 aprilis 1630, pontif. anno vii.

CCCLX.

*Confirmatio gestorum ab episcopo Malleacensi pro restituendo exercitio religionis catholicae in valle Pragellae Taurinensis dioecesis*¹.

Urbanus Papa VIII,
ad futuram rei memoriam.

Universalis Ecclesiae regimini divinâ dispositione praesidentes, in eam potissimum curam incumbimus, ut evulsis ex agro dominico nocuis perniciosarum haeresum stirpibus, eae superferantur plantae, quae copiosum in eodem agro fructum valeant producere, et propterea, si quid in praemissis provide factum et ordinatum fuisse accepimus, illud, quo firmiter subsistat, apostolicae firmitatis robore communimus, aliasque in hoc sollicitudinis nostrae partes interponimus, prout conspiciamus in Domino salubriter expedire.

§ 1. Exponi siquidem nobis nuper fecit charissimus in Christo filius noster Ludovicus Francorum rex christianissimus, quod (cum ipse rex, pro suâ avitâ et a

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

Transumptis credi debet.

Exordium.

Facti series.

maioribus suis christianissimis regibus quasi haereditario iure acceptâ in Deum pietate, necnon catholicae religionis studio, eiusdem catholicae religionis exercitium restitui curaret in valle Pragellae Taurinensis dioecesis, quae ab anno MCXLVII diversarum haeresum labe infecta fuerat, et in qua licet religionis catholicae usus a clarae memoriae Ludovico XII eorundem Francorum rege¹ in Italiam transeunte restitutus fuisset, ab eâ tamen saevientibus postmodum per illas partes bellis ita exterminatus fuerat, ut nec archiepiscopi Taurinenses, nec praepositi monasterii de Oulz canonicorum regularium Ordinis sancti Augustini, aut alii praeteriti dictae vallis Ordinarii ullum inibi actum iurisdictionis ecclesiasticae exercere potuerint, praeter bonae memoriae duos ultimos archiepiscopos Taurinenses, qui in medio dictae vallis agro in signum sui iuris et possessionis sacrosanctum missae sacrificium celebrari fecerunt) venerabilis frater Henricus episcopus Malleacensis, ad restitutionem eiusdem religionis in dictâ valle exequendam auctoritate apostolicâ deputatus (attentâ controversiâ inter modernum, seu tunc existentem, vicarium capitularem ecclesiae Taurinensis, illius sede archiepiscopali vacante deputatum, ex unâ, et Hieronymum de Birago vicarium praepositurae dicti monasterii, dilectos filios², ex alterâ partibus, super iurisdictione spiritali dictae vallis ortâ) se ad eandem vallem transtulit, ibique (cum, coram se, et aliis ad id etiam deputatis officialibus, convocatis consulibus et ministris praecipuis, aliisque senioribus dictae vallis incolis, praevio iuramento ab eis accepisset, in burgo de Mentouille olim unum prioratum curatum dicti Ordinis sancti Augustini, a dictâ praepositurâ dependentem, necnon quinque parochias in dictâ

¹ Edit. Main. legit *regem* (R. T.).

² Perperam ed. Main. legit *dilectus filius* (R. T.).

valle, tam in de Fenestrelle et Usseaux, quam aliis illius locis, extitisse) coeptâ visitatione in dicto burgo de Mentouille, expulsisque haereticis ex aedificiis et domibus, quae dicti haeretici sibi super ruinis ecclesiae et terris prioratus praedicti construxerant, dictus Henricus episcopus, aedificiis huiusmodi ad formam ecclesiae redactis, ecclesiam ipsam consecravit, in illiusque, ac eius domus, et terrarum ei adiacentium possessionem dilectum filium Michaëlem Orcellensem canonicum regularem dicti Ordinis de dicto prioratu canonice provisum ad deinceps possessione huiusmodi utendum et fruendum, illiusque decimas et redditus percipiendum (prout dicti prioratus priores, antequam illae ab haereticis occuparetur, uti et frui ac percipere potuerunt) induxit; deinde ad locum de Fenestrelle se contulit, cumque ibi praevia desuper captâ informatione similiter accepisset locum, in quo sepeliebantur haeretici, fuisse olim coemeterium catholicorum, in illoque etiam eorum ecclesiam et domum parochiales fuisse, expulsis praeterea exinde haereticis, ibi (donec liquidatio aliarum terrarum, decimarum et honorum ad parochialem ecclesiam huiusmodi pertinentium, et ad unius parochi sustentationem sufficientium facta fuerit) duos Ordinis fratrum Minorum sancti Francisci de Observantia nuncupatorum professores constituit, illisque unam domum pro eorum habitatione locari curavit, et in uno ex dictae domus cubiculis¹, ab omnibus domesticis usibus libero, ac decenter ornato, et ad formam oratorii redacto, sacrosanctum missae sacrificium publice celebrandi licentiam concessit, donec eis ecclesia, domusque regularis constructae fuerint; et subinde ad locum de Usseaux translatus, expulsis pariter haereticis ex coemeterio catholicorum, in quo alia etiam parochia-

¹ Edit. Main. habet *cubiculo* (R. T.).

lis ecclesia fuerat, ibi duos Societatis Iesu presbyteros constituit, donec bona ecclesiasticorum, ibi ab haereticis usurpata, recognita fuerint, eisque quamdam cappellam pagi de Pourrieres, quam a parochiali ecclesia loci de Usseaux dependisse acceperat, regendam et deservendam concessit; et cum ad pagum de Rua accessisset, illumque visitasset, ibique nihil aliud quam quemdam locum amplum vacuum reperiisset, in quo olim ecclesia parochialis et coemeterium dicti loci existebant, duos presbyteros congregationis Doctrinae Christianae (donec liquidatio terrarum, decimarum, et aliorum bonorum spectantium ad dictam ecclesiam facta fuerit) in loci huiusmodi possessionem induxit, et iis quamdam domum locari similiter curavit, eisque omnium a parochiali ecclesia dicti loci dependentium curam et administrationem, tam a pago de Traudeses, quam usque ad locum Colum de Sistrieres nuncupatum, demandavit; et posthaec ad pagum de Villaret se contulit, ibique, cum eius cappellam fere ruinosa ab haereticis occupatam reperiisset, illis inde expulsis, eam fratribus Ordinis Minorum sancti Francisci Cappuccinorum nuncupatorum, opportunam suae missionis facultatem super hoc a Sede Apostolica obtentam exhibentibus, concessit, illisque, donec aliquod hospitium constructum sit, unum cubiculum in domo prioris prioratus de Mentouille assignari curavit. Quibus peractis, ordinavit, ut dicti professores, ac fratres, et presbyteri, in sua quisque missione, actualiter, aut alii eorum loco, residere teneantur. Quia vero decimae, terrae, et alia bona spectantia ad parochos et ecclesiasticos dictae vallis sunt omnino adhuc ab haereticis possessa et usurpata, pro sustentatione cuiusque ex dictis missionibus summam trecentarum librarum monetarum illarum partium e pecuniis dicti Ludovici regis,

in manibus archiepiscopi Ebredunensis, ad effectum eas illis distribuendi, consignandam, sub dicti Ludovici regis beneplacito assignavit; et, ad evitandam confusionem, quae oriri posset inter dictos missionarios, sub nostro et Sedis apostolicae beneplacito, ordinavit, ut fratres Cappuccini huiusmodi omnium locorum curam gerant, quae a confinibus dictae vallis *à la Perouse* nuncupatae usque ad dictam terram de Mentouille reperiuntur; fratres vero Minores, de Observantia nuncupati, praedicti burgi de Fenestrelle et pagorum ab eius parochiali ecclesia dependentium; presbyteri Societatis Iesu burgi de Usseaux, et pagi de Pourrieres, aliorumque locorum intra limites parochiae dicti burgi usque ad limites parochiae de Rua existentium; presbyteri autem Congregationis Doctrinae Christianae burgi de Rua, et pagi de des Traverses, et aliorum locorum dictae vallis, usque ad locum *Col de Sistrieres* vulgo nuncupatum, curam habeant. Postremo, cum eidem archiepiscopo, captis, quas potuit capere, informationibus, constitisset in dicto loco de Mentouille prioratum praedictum tantum extitisse, praepositum vero dicti monasterii ius conferendi prioratum ac parochiales ecclesias de Fenestrelles, Usseaux et de la Rua locorum praedictorum habere, nihil autem de aliis ecclesiis locorum ab eis dependentium ei probatum fuisset; ipse, pro felici regimine dictae vallis, pariter sub nostro et Sedis praedictae beneplacito, infrascripta ordinavit, videlicet: Quod prior prioratus de Mentouille, ingrediens possessionem omnium decimarum, terrarum, pratorum, et aliorum bonorum ad ecclesias parochiales et cappellas praedictas spectantium, actualiter residebit in dicto loco de Mentouille, habeatque vicarium, qui cum in deserviendo parochiali ecclesiae dicti loci adiuvare et mediante provisione centum et quinquaginta libra-

rum similium pro eius sustentatione singulis dominicis et festis diebus de praeepto missam in ecclesia seu cappella loci de Villaret celebrare teneatur, ita tamen, ut baptismi aut matrimonii sacramenta administrare et mortuos sepelire nequeat absque expresso consensu dicti prioris, ad quem haec spectabunt; quo vero ad parochialem ecclesiam de Fenestrelles, praepositus dicti monasterii de Oulz, aut eius vicarius, nominabit illius parochum, seu rectorem, qui ibi celebrare, sacramenta administrare, aliaque munia parochialia intra eius limites exercere tenebitur; prior vero prioratus de Mentouille, pro eius et unius vicarii sustentatione, summam annuam trecentarum librarum similium assignare debet, nisi maluerit ei decimas, terras et bona ad dictam parochialem ecclesiam spectantia seu ab ea dependentia relinquere: praeterea, quod dictus praepositus monasterii praedicti de Oulz, aut eius vicarius, nominabit parochum in burgo de Usseaux, qui possessionem domus parochialis, a quodam ministro haereticorum alias possessae, et iam ab eis restituae, ingredietur, et dictae domus cubiculum, ad formam oratorii seu cappellae, servatis servandis, prius redactum, consecrari curabit, ad ibi sacrosanctum missae sacrificium celebrandum, et ecclesiae sacramenta administranda, aliaque officia parochialia peragenda, donec ecclesia sit constructa, ac singulis dominicis et festis diebus de praeepto unam missam in ecclesia seu cappella de Pourrieres per presbyterum, quem ad hunc effectum manutenebit, celebrari facere tenebitur, illi vero summa annua trecentarum librarum similium a dicto priore de Mentouille persolvetur, nisi ipse prior maluerit eidem parochi omnes decimas et alios redditus, et iura ad dictam ecclesiam parochialem spectantia, ut praefertur, relinquere: Insuper, quod

praepositus praedictus, aut eius vicarius, nominabit alium parochum in loco de Rua, qui curam habeat eius parochiae et pagorum intra eius limites existentium, cuique de loco commodo, et uno vicario ad ibi sacrosanctum missae sacrificium celebrandum, et munia et officia parochialia peragenda, donec ecclesia constructa fuerit, providebitur; et praeterea ei dictus prior trecentas libras similes pro eius sustentatione (nisi, ut praefertur, maluerit ei eiusdem parochialis decimas, bona et iura relinquere), et, quoad vicarium praedictum, pro eo etiam summam annuam centum et quinquaginta librarum similium solvere tenebitur, quibus mediantibus ipse vicarius obligatus erit in ecclesia burgi de Traverses unam missam singulis dominicis et festis diebus de praeepto celebrari facere, ita tamen, ut sacramenta baptismi et matrimonii administrare aut mortuos sepelire non possit absque expresso dicti parochi consensu: et alias, prout in scripturis desuper confectis plenius dicitur contineri.

§ 2. Quare nos, praemissorum validitati et firmitati, quantum cum Domino possumus, consulere volentes, supplicationibus dicti Ludovici regis nomine nobis super hoc humiliter porrectis inclinati, praemissa omnia et singula per dictum Henricum episcopum, ut praefertur, acta, gesta et ordinata, cum inde sequutis, sine tamen praepiudicio quorumcumque iurium alteri vel aliis competentium, et praesertim respectu iurisdictionis, tenore praesentium approbamus et confirmamus, illisque apostolicae firmitatis robur adiuicimus, ac omnes et singulos tam iuris quam facti defectus etiam substantiales, si qui desuper quomodolibet intervenerint, supplemus.

§ 3. Decernentes illa, nec non praesentes litteras, valida, firma et efficacia existere et fore, suosque plenarios et integros ef-

Omnia rata
habet Urbanus.

Clausulae.

fectus sortiri et obtinere, et ab omnibus, ad quos spectat, inviolabiliter observari debere; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

Derogatio contrariorum.

§ 4. Non obstantibus constitutionibus et ordinationibus apostolicis, necnon Ordinum, Congregationis et Societatis praedictorum, ac aliis quibusvis, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus et singulis, illorum tenores praesentibus pro plene et sufficienter expressis et insertis habentes, illis alias in suo robore permansuris, ad praemissorum effectum, hac vice dumtaxat specialiter et expresse derogamus; ceterisque contrariis quibuscumque.

Interina provisio.

§ 5. Volumus autem quod administratio, regularibus, ut praefertur, commissa, ad decennium proximum tantum duret, ita ut, si interim contingat bona recuperari, et de dote competente, aliisque necessariis, ecclesiis parochialibus praedictis provideri¹ ex tunc substituantur parochi seculares, iuxta formam per dictum Henricum episcopum, ut supra, ordinatam.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die xv maii MDCXXX, pontificatus nostri anno vii.

Dat. die 15 maii 1630, pontif. anno vii.

CCCLXI.

Nonnullae facultates conceduntur cardinali Barberino Angliae et Scotiae pro-

1 Vocem provideri nos addimus (R. T.).

lectori pro re catholicâ illis in regnis bene administrandâ¹.

Dilecto filio nostro sanctae Agathae diacono cardinali Barberino nuncupato, nostro secundum carnem ex fratre germano nepoti, Urbanus Papa VIII.

Dilecte fili noster, salutem et apostolicam benedictionem.

Inter gravissimas pastoralis nostrae sollicitudinis curas, quibus assidue urgemur, in eâ cogitatione diu noctuque versamur, quâ² scilicet ratione catholica fides in iis regnis et locis, quae satanae fraudibus decepta ab illâ misere desciverunt³ restitui valeat; sed erga nobilissima Angliae et Scotiae regna eorumque populos, quadam commiseratione commoti, eorum salutis, quibus possumus modis, omnino consulendum censemus. De tuae igitur circumspeditionis erga dicta regna, qui apud nos et Apostolicam Sedem protector a nobis deputatus existis, illosque populos praecipuâ charitate, vigilantia, ardentique catholicae fidei restituendae et propagandae studio plurimam in Domino fiduciam habentes, infrascriptas tibi facultates, quibus provide et circumspecte ad restituendam in eisdem regnis catholicam fidem, et Anglorum et Scotorum salutem procurandam uti possis, concedendas duximus.

§ 1. Motu itaque proprio, non ad tuam vel alterius pro te nobis super hoc oblatae petitionis instantiam, sed ex certâ scientiâ ac maturâ deliberatione nostris, tibi quoscumque Anglos et Scotos catholicos doctrinâ et moribus idoneos cuicumque catholico antistiti gratiam et communionem Apostolicae Sedis habenti per tuas litteras commendandi, ac etiam sine suorum Ordinariorum litteris dimissoriis, ac sine titulo, ad primam tonsuram ac omnes etiam sacros et presbyteratus ordines praesen-

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Edit. Main. legit quae (R. T.).

³ Perperam eadem habet descriuerunt (R. T.).

Prooemium.

Nonnullas facultates hic expressas cardinali Barberino concedit.

tandi, omnesque pariter Anglos et Scotos, qui agnitis erroribus poenituerint, et ad S. R. E. catholicae gremium redire voluerint, ab omni haeresis et schismatis labe, ac quibuscumque peccatis et excessibus, quantumvis enormibus, ac censuris et poenis ecclesiasticis, etiam Apostolicae Sedis absolutioni reservatis, etiam contentis in litteris die Coenae Domini legi solitis, per eos propterea incursis (ipsis tamen clericis, qui haeretici Calvinistae seu Sacramentarii fuerint, ab altaris ministerio perpetuo vel ad tempus tuo arbitrio suspensis), dummodo non sint relapsi, in foro conscientiae absolvendi, ac cum eis super irregularitate praemissorum occasione quomodocumque, vel etiam ob communicationem cum haereticis, contractâ in eodem foro dispensandi, atque sacerdotibus in praedictis regnis Angliae et Scotiae degentibus, vel illuc pro tempore mittendis, vel aliquibus eorum, similem vel limitatam absolvendi et dispensandi (personarum et temporum qualitate pensatâ) facultatem, secundum prudentiam tuam, communicandi, eosque ad praedicta subdelegandi, nec non eisdem, ut in carceribus, cameris, cryptis et aliis locis, ubi tutius et melius, atque cum maiori, qui licuerit, cultu et ornatu, sacrosanctum missae sacrificium super altare portatili, etiam ante lucem, celebrare possint, licentiam et facultatem apostolicâ auctoritate concedendi; nonnullis etiam eorundem sacerdotum, quos magis idoneos iudicaveris, paramenta et indumenta, aliaque utensilia ecclesiastica, non tamen calices, patenas et corporalia, aut alia, in quibus sacrum chrisma adhiberi solet, pro earum partium usu benedicendi facultatem tribuendi, atque etiam cum personis catholicis, aut haeresim relinquentibus, dictorum regnorum, durante in iis schismate huiusmodi, si saltem animarum bonum, religionis, aut evidentem rei necessitatem id exigere cognoveris,

quas, secundo in lineâ aequali, ac secundo et tertio, ac tertio et quarto simplicibus vel mixtis consanguinitatis et seu affinitatis gradibus coniunctas, matrimonio iungi, aut in iam contractis matrimoniis remanere utile futurum sit, ut, non obstantibus gradibus huiusmodi, matrimonium, servatâ formâ Concilii Tridentini, quantum in illis locis fieri potest, contrahere et solemnizare, ac in eis, et seu iam contractis, remanere, et super cognatione spirituali similiter, non tamen inter levantem et levatum, tam de contracto, quam de contrahendo, in foro conscientiae tantum dispensandi, easque a censuris et poenis ecclesiasticis propterea incursis, et incestus reatu absolvendi, prolesque susceptas exinde legitimas nunciandi et decernendi, et ad praemissa quoque pios aliquos sacerdotes in eisdem partibus subdelegandi, dummodo tamen, cum fides catholica ibidem restituta fuerit vel alias commode potuerint, dispensationes et legitimations huiusmodi ab Apostolica Sede in foro exteriori impetrentur; vota pariter quaecumque (castitatis et religionis dumtaxat exceptis) in alia pia opera, illis locis, personis, et temporibus magis convenientia, commutandi², vel super eis cum personis illarum partium, quae illa emiserint, dispensandi³; et ad haec quoque sacerdotes tibi benevisos subdelegandi; ad haec libros catholicos contra haereticos anglico et scoto idiomatibus scriptos, ac sacras Scripturas in eadem idiomata fideliter versas approbandi, catholicisque, ut eas legere possint, licentiam concedendi, certis etiam personis doctrinâ et pietate, ac catholicae religionis zelo praestantibus, ut libros haereticorum ad effectum illos confutandi dumtaxat legere, et contra eos scribere valeant, licentiam concedendi, plenam,

¹ Potius: ac in eo, et seu iam contracto (R. T.).

² Perperam edit. Main. legit commutandis (R. T.).

³ Edit. Main. habet deputandi (R. T.).

amplam et universam facultatem, auctoritatem et potestatem concedimus et impertimur.

§ 2. Praeterea omnibus et singulis, ad quos spectat et in futurum spectabit, ut tibi¹ in praemissis omnibus prompte pareant, tuaque monita et iussa fideliter exequantur, ac omnes ad te, inter ipsos catholicos aut alios, controversias, dubia et difficultates referant, praecipimus.

§ 3. Non obstantibus quibusvis apostolicis, ac in universalibus, provincialibusque et synodalibus conciliis editis, generalibus vel specialibus, constitutionibus et ordinationibus, ceterisque contrariis quibuscumque.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem, sub annulo Piscatoris, die XVIII maii MDCXXX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 18 maii 1630, pontif. anno VII.

CCCLXII.

Ne de cetero alia Mendicantium Ordinum monasteria, domus seu conventus, aut regularia loca per tres leucas circumcirca monasterium et ecclesiam B. Mariae de Monteserrato construantur, sub poena excommunicationis.

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Complura pietatis et charitatis opera, quae in monasterio B. Mariae de Monteserrato, monachorum Ordinis S. Benedicti, Vicentinae seu nullius dioecesis, exerceri consueverunt, nos inducunt, ut in his provisionis nostrae ministerio libenter intendamus, per quae pia opera huiusmodi conservari, maioraque in dies suscipere valeant incrementa.

§ 1. Cum itaque, sicut accepimus, ad ecclesiam dicti monasterii, ac sacram eiusdem B. Mariae de Monserrato imaginem,

¹ Verba ut tibi nos addimus, et in fine paragraphi verbum praecipimus (n. r.).

inibi existentem, magnus peregrinorum ex omnibus orbis partibus devotionis causa confluentium fiat concursus, ipsumque monasterium, in quo erga eosdem peregrinos hospitalitas, et alia christianae charitatis opera exercentur, plenam in civilibus et criminalibus iurisdictionem per longum circuitus spatium habeat, eaque mediante loca ei monasterio subiecta, licet aspra et deserta, proindeque ad bannitorum, viarumque grassatorum receptionem apta sint, ab illis tamen hactenus semper salva et illaesa, ipsisque peregrinis tuta servaverit:

§ 2. Nos, attendentes quod si alia Mendicantium Ordinum monasteria, domus seu conventus in districtu ipsius monasterii sive illius iurisdictione construerentur, id non solum eidem monasterio, circa pias fidelium eleemosynas et oblationem¹ eidem monasterio et ecclesiae fieri solitas, piorumque operum praedictorum exercitium, maximum praeiudicium et detrimentum illaturum fore, verum etiam bannitis et grassatoribus praedictis se in monasteria, domus et conventus huiusmodi recipiendi occasionem praebiturum; idcirco, praemissis, quantum cum Domino possumus, obviam ire, ac dilectos filios abbatem et monachos dicti monasterii specialibus favoribus et gratis prosequi volentes, eorumque singulares personas a quibusvis excommunicationis, suspensionis et interdicti, aliisque ecclesiasticis sententiis, censuris et poenis, a iure vel ab homine, quavis occasione vel causa latis, si quibus quomodolibet innodatae existunt, ad effectum praesentium dumtaxat consequendum, harum serie absolventes et absolutas fore censentes, motu proprio, et ex certa scientia ac matura deliberatione nostris, ne de cetero perpetuis futuris temporibus alia Mendicantium Ordinum monasteria, domus seu conventus, aut regularia loca

¹ Forsan legendum oblationes (n. r.).

quomodolibet nuncupata, etiam vigore seu praetextu quorumvis privilegiorum eisdem Ordinibus, illorumque superioribus, etiam ab Apostolica Sede, quovis modo concessorum, per tres leucas circumcirca monasterium et ecclesiam beatae Mariae de Monte Serrato huiusmodi, nisi de expressa abbatibus et monachorum dicti monasterii pro tempore existentium licentia, construi, fundari, aut alias quomodolibet erigi vel instrui possint, sub excommunicationis maioris latae sententiae poenam, apostolicam auctoritate, tenore praesentium, interdicimus et prohibemus.

§ 3. Decernentes praesentes litteras perpetuo validas, firmas et efficaces existere et fore, suosque plenarios et integros effectus sortiri et obtinere, ac eidem monasterio in omnibus et per omnia plenissime suffragari; sicque per quoscumque iudices ordinarios et delegatos, etiam causarum palatii apostolici auditores, iudicari et definiri debere, ac irritum et inane, si quid secus super his a quoquam, quavis auctoritate, scienter vel ignoranter, contigerit attentari.

§ 4. Quocirca venerabilibus fratribus Elnensi et Urgellensi episcopis, ac dilecto filio curiae causarum camerae apostolicae generali auditori per praesentes committimus et mandamus, quatenus ipsi, vel duo, aut unus eorum, per se, vel alium, seu alios, praesentes litteras, et in eis contenta quaecumque, ubi et quando opus fuerit, ac quoties pro parte abbatibus et monachorum dicti monasterii fuerint requisiti, solemniter publicantes, eis in praemissis efficacis defensionis praesidio assistentes, faciant auctoritate nostram eadem praesentes litteras et in eis contenta quaecumque ab omnibus, ad quos spectat et in futurum spectabit, inviolabiliter observari, ac abbatem et monachos praedictos illorum commodo et effectum pacifice frui et gaudere, non permittentes eos desuper a quoquam quomodolibet indebite molestari,

§ 5. Contradictores quoslibet et rebelles per censuras et poenas ecclesiasticas, aliaque opportuna iuris et facti remedia, appellatione postposita, compescendo, invocato etiam ad hoc, si opus fuerit, auxilio brachii secularis. Non obstantibus felicitis recordationis Bonifacii Papae VIII praedecessoris nostri de una, et in Concilio generali edita de duabus dietis, dummodo ultra tres dietas aliquis auctoritate praesentium in iudicium non trahatur, aliisque constitutionibus et ordinationibus apostolicis, ac Mendicantium Ordinum huiusmodi, etiam iuramento, confirmatione apostolica, vel quavis firmitate alia roboratis, statutis et consuetudinibus, privilegiis quoque, indultis et litteris apostolicis, eisdem Ordinibus, illorumque superioribus et personis, sub quibuscumque tenoribus et formis, ac cum quibusvis derogatoriis derogatoriis, aliisque efficacioribus et insolitis clausulis, irritantibusque et aliis decretis, in genere vel in specie, ac alias in contrarium praemissorum quomodolibet concessis, confirmatis et innovatis; quibus omnibus, etiamsi de illis, eorumque totis tenoribus, specialis, specifica, expressa et individua, non autem per clausulas generales idem importantes, mentio seu quavis alia expressio habenda aut aliqua alia exquisita forma ad hoc servanda foret, illorum omnium tenores praesentibus pro sufficienter expressis habentes, illis aliis in suo robore permansuris, hac vice dumtaxat, specialiter et expresse derogamus, ceterisque contrariis quibuscumque.

§ 6. Volumus autem, quod praesentium transumptis, etiam impressis, manu alicuius notarii publici subscriptis, ac sigillo personae in dignitate ecclesiastica constitutae munitis, eadem prorsus ubique fides in iudicio et extra adhibeatur, quae praesentibus ipsis adhiberetur, si forent exhibitae vel ostensae.

Datum Romae, apud S. Mariam Maiorem,

Inobedientes per censuras puniendi.

Obstantium derogatio.

Transumptis Janda 1630.

Mandatum de et parendo.

Derogatio contrarium.

Decretum irritans.

Exequutores deputati.

Prohibitio, de qua in rubrica.

Procedendum

Causa fecerit prohibens

rem, sub annulo Piscatoris, die VII iunii
MDCXXX, pontificatus nostri anno VII.

Dat. die 7 iunii 1630, pontif. anno VII.

CCCLXIII.

*Confirmatio contractus inter regem catho-
licum et clerum regni Portugalliae
initi¹.*

Urbanus Papa VIII,
ad perpetuam rei memoriam.

Exordium.

Ad clavum apostolicae servitutis in puppi
militantis Ecclesiae, nullo licet meritorum
nostrorum suffragio, per abundantiam di-
vinae gratiae constituti, ad ea, per quae
ecclesiarum ac monasteriorum et aliorum
beneficiorum ecclesiasticorum exornationi
ac personarum ecclesiasticarum tranquilli-
tati et paci opportunè consulitur², libenter
intendimus, et his, quae propterea, prae-
sertim per catholicos reges et personas
ecclesiasticas huiusmodi facta fuisse di-
cuntur, ut firma perpetuo et illibata per-
maneant, libenter, cum a nobis petitur,
apostolici muniminis adiicimus firmitatem,
aliasque statuimus atque decernimus, prout,
rerum ac temporum necnon personarum
qualitatibus debite pensatis, conspiciamus
salubriter in Domino expedire.

Gregorii XV
suasque litteras
refert.

§ 1. Alias siquidem a felicitis recorda-
tionis Gregorio Papa XV praedecessore
nostro et nobis emanarunt litterae, tenoris
subsequentis, videlicet: *Gregorius Pa-
pa XV, ad futuram rei memoriam. In
supremam militantis Ecclesiae speculam, etc.*
(reliqua invenies in suo ordine sub datâ
XXII iunii MDCXXXIII, pontificatus anno III,
tom. XII, pag. 697).

*Charissimo in Christo filio nostro Phi-
lippo Hispaniarum regi catholico, Urba-
nus Papa VIII. Charissime, etc. Ortho-*

¹ Ex Regest. in Secret. Brev.

² Praeter syntaxis rationem edit. Main. legit
consulere (n. T.).

doxae fidei, etc. (reliqua invenies in suo
ordine sub datâ XXXI mai MDCXXV, pon-
tificatus anno II¹).

§ 2. Cum autem, sicut dilectus filius
Michaël Soares Pereira, negotiorum regni
Portugalliae in Romanâ Curia agens, tam
eiusdem Philippi regis quam status ec-
clesiastici² dictorum regnorum nominibus,
nobis nuper exponi fecit (instante post-
modum apud eundem Philippum regem
venerabili fratre Ioanne episcopo Colim-
briensi uti procuratore status ecclesiastici
dictorum regnorum, ut ipse Philippus rex,
tam nomine proprio quam coronae suo-
rum regnorum, ab omni iure et actione,
quae vigore concessionum et gratiarum
in praeinsertis litteris contentarum huius-
modi praetendere posset, attentis eccle-
siarum dictorum regnorum necessitatibus,
desistere vellet, nec aliam gratiam seu
gratias ob causas in dictis praeinsertis lit-
teris expressas ab hac sanctâ Sede pete-
ret, nec etiam motu proprio concessas
acceptaret³ seu eis uteretur), idem Phi-
lippus rex, praefatis et aliis magni mo-
menti rationibus sibi per eundem Ioan-
nem episcopum nomine status ecclesiastici
huiusmodi allegatis mature consideratis,
cupiens quantum fieri poterat sâtu eccle-
siastico praedicto gratificari, dilectum fi-
lium Mendum de Motâ de Valladares con-
siliarium suum et palatii senatorem in
suum procuratorem constituerit, ut ipsius
Philippi regis et coronae regnorum suo-
rum nominibus ad aliquam super prae-
insertis litteris cum praedicto Ioanne e-
piscopo uti status ecclesiastici praefati
procuratore concordiam deveniret; prae-
fati vero Mendus et Ioannes episcopus,
nominibus quibus supra, inter se concor-

Expositio Mi-
chaëlis Soares,
nomine regis et
status ecclesia-
stici.

¹ Ita edit. Main.; sed bulla cit. deest; similis
habetur pro regno Castellae, tom. XIII, p. 398 (n. T.)

² Vocem ecclesiastici certe necessaria nos ad-
dimus (n. T.).

³ Edit. Main. legit *acceptare* (n. T.).

daverint, pro eo quod spectat ad praein-
sertas dicti Gregorii praedecessoris litte-
ras, in centum nonaginta millium, et, pro
eo quod spectat ad praeinsertas litteras
nostras huiusmodi, in triginta trium mil-
lium cruciatorum monetae regni Portu-
galliae donativis voluntariis, summam in-
simul ducentorum et viginti trium millium
cruciatorum huiusmodi constituentibus, et
in duabus solutionibus aequalibus, primâ
videlicet infra duos menses a datâ in-
strumenti contractus, seu scripturarum
desuper confectarum, secundâ vero in festo
Nativitatis D. N. I. C. MDCXXXIX, persolven-
dis¹; dictusque Ioannes episcopus, in exe-
cutionem concordiae huiusmodi, ac no-
mine status ecclesiastici praefati, dicto
Philippo regi, ob causas in praeinsertis
litteris expressas, nomine voluntarii ser-
vitii, donativum seu donativa in totum
ducentorum et viginti trium millium cru-
ciatorum huiusmodi, nempe centum et
nonaginta respectu prioris, triginta vero
trium millium respectu posterioris con-
cessionum seu gratiarum in praeinsertis
litteris contentarum, in monetâ currenti
regni Portugalliae praefati, ac temporibus
et in terminis supra declaratis, persolven-
da obtulerit; et dictus Mendus donati-
vum, seu donativa huiusmodi, nomine
ipsius Philippi regis acceptaverit, et pro-
miserit, quod idem Philippus rex non
utetur gratis ac concessionibus sibi per
praeinsertas litteras factis, neque aliam
gratiam seu gratias ab eâdem Sede (pro
succursu Indiarum, aliarumque necessi-
tatum recuperationis et defensionis loco-
rum quae² corona regni Portugalliae
possedit in Indiâ Orientali, et sustentatio-
nis belli offensivi et defensivi quod in locis
Indiae praedictae contra infideles, haere-
ticos et schismaticos exercetur) obtinebit,
nec illam, licet per Romanos Pontifices,

¹ Male edit. Main. legit *persolvendas* (n. T.).

² Perperam ed. Main. legit *locorumque* (n. T.).

pro tempore existentes, etiam motu pro-
prio concessam, acceptabit, nec illâ utetur,
sed in omnibus concordata olim inter
clerum regni Portugalliae et bonae me-
moriae reges Emanuelem et Sebastianum
super similibus gratis inita observabit;
propterea instrumentum contractus sive
concordiae huiusmodi, cum omnibus in eo
contentis, desuper sub die XVII februarii
MDCXXXIX celebratum, per eius schedulam,
manu suâ subscriptam et regio sigillo mu-
nitam, ratum habebit in omnibus et per
omnia, perinde ac si praemissa ab eodem
Philippo rege et in eius praesentiâ facta
fuissent; et, si idem Philippus rex instru-
mentum huiusmodi non ratificaverit, illud
nullum sit, et nullius roboris; dictus vero
Ioannes episcopus desistentiam et renun-
tiationem praeinsertarum litterarum, nec-
non promissionem de non impetrandâ
neque acceptandâ aliâ gratiâ pro succursu
dictarum necessitatum, per dictum Men-
dum nomine ipsius Philippi regis ac co-
ronae suorum regnorum in instrumento
huiusmodi factam, nomine status ecclesia-
stici praedicti acceptaverit, seque obliga-
verit, quod sui constituentes et dictus status
ecclesiasticus ratificabunt et approbabunt
statim hoc instrumentum, omniaque in
eo contenta, aliâ nullum sit, et nullius
vigoris, et idem Philippus rex gratis et
concessionibus sibi per praeinsertas lit-
teras, ut praefertur, concessis libere uti
possit; insuper Ioannes episcopus et Men-
dus praedicti, nominibus quibus supra,
convenerint, quod pecunia donativi seu
donativorum huiusmodi expensis dicti sta-
tus ecclesiastici¹ et de eius mandato exi-
gatur, neque in huiusmodi exactione
expensae ex parte ipsius Philippi regis,
seu regii eius patrimonii, minusve aliqua
pecuniae donativorum praedictorum de-
falcatio fiat²; quodque ducenti viginti tres

¹ Perperam edit. Main. legit *fructus* (n. T.).

² Aptius lege *fiant* (n. T.).